

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXIII. évfolyam

Subotica, szombat 1922. július 1.

177. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétéfőn délelőtt
TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 8—58, szerkesztőség 5—10

Elfizetési ár: negyzedévre 90 — dinár

SZERKESZTŐSÉG: Kralja Alexandra-utca 4 szám alatt
Kiadóhivatal: Kralja Alexandra-utca 1 (Leibach-paletta)

A drága igazság

A novisadi ítéletábra elnöke, mint ahogy mai számában a „Bácsme gyei Napló“ megírta, felügyeleti jogkörében a törvényes zsekek elnökeivel és járásbírósa gok vezetőivel közölte a novisadi pénzügyigazgatóság egy legutóbbi elvi jelentőségű határozatát, amely szerint a szerbiai pénzügyi törvények értelmében ezental a Vajdaság területén és a kereset benyújtásakor kell leróni az ítéleti illetéket.

Ez a törvénymagyarázat ellenében lévőnek látszik az általános jogelvekkel, sőt az alkotmány rendelkezéseivel is. Ez idő szerint itt a régi illetéktörvény van életben, melynek tarifális részét a változott viszonyokhoz képest ugyan felemelték már több ízben is, egyéb rendelkezése azonban változatlanul maradt érvényben. Az alkotmány rendelkezései szerint a királyság különböző területein élő jogrendszerek csak a jogegységesítés utján olvaszthatók össze egy egységes jogrendszerbe. Ez a rendelkezés pedig kizárja azt, hogy az itt hatályban levő illetéktörvény a régi szerbiai illetéktörvény rendelkezéseivel *incidentaliter* egészítsék ki. Nem annyira a törvénymagyarázatok helyességén, mint inkább jogpolitikai megfontolásokon mulik az, hogy a törvényegységesítés korszakos munkája milyen mértékben és milyen szempontok érvényesítése mellett haladjon előre. Eppen azért a jogalkotás általános követelményei is tiltakoznak az ellen, hogy egy pénzügyi hatóság *incidentaliter* hozott határozata, melyet a felügyeleti joggal rendelkező bíróság adminisztratív intézkedésébe folytán kapnak meg az elsőfokos eljáró bíróságok, ilyen döntő módon nyuljon bele a jogegységesítés menetébe.

Az igazságügyi kormányzatnak kellene beavatkoznia a legfőbb jogpolitikai szempontok érvényesítése mellett abba a jogszolgáltatási abuzusba, melyben a jogegységesítést pénzügyi hatóságok vállalják magukra. Az ily módon indikált jogszabály annál veszedelmesebb, mert nincs alkalmazása ellen jogorvoslatnak helye. Az íktató nem fogadja el a keresetet, amíg az ítéleti illeték nincs leróva. Csak bírtonk kívül, az illeték leróvása után lehet ez ellen jogorvoslathoz jutni.

A jogszolgáltatás példátlan mértékben drágul meg ezáltal. A fölfordult állapotok között, amikor az egész világon csak az anarchia konzolidálódik s mindenütt a jogbizonytalanság jogrendje uralkodik, tulságosan platonisztikus lenne azt hirdetni, hogy az igazságszolgáltatásnak ingyenesnek kell lenni. De ha ez az állapot

nem is valósítható meg, ha az államkincstár továbbra is keresni akar az igazságszolgáltatáson, — mert most azt teszi, amihez már a multból hozzá vagyunk szokva, az igazságszolgáltatás bevételei nagyon tekintélyes módon meghaladják a kiadásokat — legalább ne keltse az árdragítás látszatát olyan szabályok alkalmazásával, melyeknek jogszerűségét, jogpolitikai helyességét és gyakorlati célszerűségét komoly megfontolással lehet kétségbevonni.

A mai adópolitika mellett még csak az hiányzik a kereskedelmi forgalom tökéletes megbénulásához, hogy az igazságszolgáltatást a hozzáférhetetlenség megdrágítsák. Az adó-, vám- és forgalmi intézkedések már ugyanis majdnem a teljes mozdulatlanúságig merevít-

A zsidókról szóló kormányrendelet az alkotmány megvilágításában

Irtá: GRÁBER LÁSZLÓ dr.

A belügyminisztérium BBB ügyosztálya »bizalmas« rendeletet küldött a Vajdaság valamennyi főispánjának, amely a közigazgatási hatóságoknak »a zsidókkal szemben követeendő »különleges« eljárást volna hivatalos szabályozni. A rendelet az alkotmány rendelkezéseinek olyan súlyos megsértését jelenti, hogy a felett egy pár soros elítélő kommentárral napirendre térni nem lehet.

A rendelet alkotmányellenes.

Már egymagában az a tény, hogy a belügyminisztérium egyik ügyosztálya az ország egyes részére nézve, az állampolgárok egy bizonyos kategóriájának közjogi viszonyait »bizalmas rendelettel« szabályozza, súlyosan sérti az alkotmány 94-ik szakaszának minden rendelkezését, — nem — minden bűntől!

Az alkotmány 94-ik szakaszának rendelkezései szerint a végrehajtó hatalom a törvények végrehajtásához szükséges rendeleteket adhat ki. Kérdezzük mindenekelőtt, hogy »a zsidókról« szóló rendelet kiadását milyen törvény végrehajtása tette szükségessé?

A rendelet kiadója erre a kérdésre csak egy választ adhat — *heltgatna.*

»Jogviszonyokat szabályozó« rendelet kiadására a végrehajtó hatalom csak a törvényhozásnak esetrel-esetre kiadandó felhatalmazása alapján van jogosítva.

Kérdezem, az ország nemzetgyűlése milyen törvénnyel vagy milyen határozattal hatalmazta fel a királyi kormányt arra, hogy a Mózes-hittű állampolgárok közjogi vívmányait (telepítést, állampolgárságot) a Vajdaság területére különleges módon, külön rendelettel szabályozza? Ugyebár, sehol és soha!

A rendeleteket közhírré kell tenni

és minden rendeletben hivatkozni kell arra a törvényre, amelynek alapján kiadatot.

A »bizalmas«, a hivatalos lap nyomdáfestékét meg nem tűró rendeletekkel való kormányzás *alkotmányellenes.* Hiszen ez természetes. A parlamentáris kormányzás alapelveit a végrehajtó hatalomnak a törvényhozás által való ellenőrzését nem lehetelenné az, ha a végrehajtó hatalom törvényes felhatalmazás nélkül, titokban adhatná ki a rendeleteket, amelyekről a közzététel címaradásá folytán a nemzetgyűlés nem szerezhet tudomást.

De nem szabad megjeledkezni a pénzügyi szempontokról sem. A perek meg fognak ritkulni és az ítéleti illeték címen befolyó jövedelem meg fog cseppenni. Ez a financiai eredmény.

Hiszen ha a »bizalmas rendeletek« kiadása kormányzati rendszerré válik, illuzóriussá válik a törvényhozásnak az a joga, hogy a kormány rendeleteit »egészben vagy részben határozatilag hatályon kívül helyezhessen«.

Kérdezem: a hivatalos lap melyik számában jelent meg ez a famózus rendelet »a zsidókról«? és kérdezem, lett volna-e bátorsága a rendeletet kiadó hatóságnak ezt a rendeletet a hivatalos lapban az ország színe előtt, az ország részére és a törvényhozás ellenőrzési jogára való figyelemmel közhírré tenni?

Aligha, mert a rendelet ellenkezik az alkotmánynak azzal a parancsával, hogy a végrehajtó hatalom rendeleteit »nem lehetnek ellentmondásban sem az alkotmánnyal, sem a törvénnyel, melynek végrehajtása tárgyában kiadattak«.

Olyan törvény, amelynek végrehajtásához ennek a »bizalmas« rendeletnek kiadása szükséges volna, természetesen nincs; de ahelyett van az alkotmánynak olyan rendelkezése, amelynek minden szava tiltakozik az ellen, hogy a kormány akár bizal-

masan, akár nyilvánosan ilyen rendeletet kiadhasson.

»Minden állampolgár egyforma a törvény előtt és egyformán élvezi a hatóságok védelmét« — mondja az alkotmány 4-ik szakasza; az alkotmány 12-ik szakasza pedig félreértések elkerülése okából hozzá teszi, hogy »a polgári és politikai jogok élvezete a vallásfelekezettől független«.

A rendelet és az alkotmány alapítételei.

Nős hát, nézzük, hogyan respektálja a »bizalmas« rendelet ezeket az alkotmányos alapítételeket és hogyan respektálja a kisebbségek védelméről szóló nemzetközi szerződés ama rendelkezéseit, hogy azok az állampolgárok, akik faji, nyelvi vagy felekezeti kisebbséghez tartoznak, jogilag és tényleg ugyanazt a bánásmódot élvezik, mint a többi SHS állampolgárok.

A rendelet intézkedő részéből, illetve annak első pontjából mindenképp kiderül az az édes titok, hogy a »Vajdaság zsidóiról van egy külön »összeírás«, hogy vannak »összeírt zsidók«, hogy tehát az állampolgári jogegyenlőség nagyobb dicsőségére ezek a zsidók »felekezeti listán« vezetettek, vagy ha jobban méltóztatik visszamenni a középkorba, a Vajdaság közigazgatási hatósággal részről esemény sárga lottit tüntetettnek ki.

Összeírt görögkeleti, szerb, katolikus vagy protestáns nincs, de »összeírt zsidó« az van a Vajdaságban. Amint hogy a rendelet befejező része szerint azok a Mózes-hittű állampolgárok, akik a területátolási ténny folytán a békeszerződés 61-ik cikke értelmében

teljes jogú állampolgárokká váltak,

egyszerilen »ittrokedt zsidók«, akiknek »üldözésére« ez a rendelet fel nem használható.

Kérdések.

Kérdezzük, kinek a rendeletre, milyen célból, ki, mikor és milyen alapon írta össze a Vajdaságban a zsidókat? Ki osztta föl őket itt rekedt, nem üldözhető és nem itt rekedt üldözhető kategóriába?

Hogyan hozható ez a rendelkezés üsszhangzásba az állampolgári jogegyenlőséggel? A felekezeti egyenlőséggel? Hogyan lehet az »összeírt zsidókat« 30 nap alatt illetőségi bizonyítványuk bemutatására kötelezni csak zsidókat, csak a Vajdaságban és csak azért, mert »zsidók«.

Miért szükséges a zsidók részére lakhatási engedély, mikor a költözökés az alkotmány 10 szakasza szerint szabad és az alkotmány 127-ik szakasza értelmében csakis háború vagy jegyvezés felkelés esetére korlátozható kizárólag országos törvénnyel?

Miért kell a lakhatási engedély

megadásánál (ha már a rendelet kiadói azt hiszik, hogy ilyen is kell) a »zsidóval« szemben »szigorúbb ellenőrzés és mérlegelés«, mintha a kérelmező véletlenül nem zsidó, helyesebben: a régi, becsületes, őszinte és szabadelvű szerbiai közjogi terminológia szerint nem »Mózes-hitű«?

Miért kell a zsidókkal szemben »nemzeti érdekűbb« fokozottabb rendőri felügyelet és hatósági ellenőrzés, mint más felekezettel szemben?

Választ és elégtételt kérnek. Ezekre a kérdésekre választ kell kérni a vajdasági zsidó hitelezőket törvényes képviselőinek: a vajdasági zsidó hitközségnek.

Az ország zsidó hitközségeinek van egy központi szerve: a hitközségek szövetsége, ennek elemi kötelessége választ kérni a kormányelnöktől és a belügyminisztertől ezekre a kérdésekre.

Válaszkérni és elégtételt követelni azért a példátlanul súlyos alkalmyságot, amelyet ez a rendelet a Vajdaság Mózes-hitű lakossáival szemben elkövetett.

Ha ezt elmulasztják, bűnrészességet vállalnak azért, hogy a vallási türelmesség őshazájában

súba alatt engedtek inaurálni egy olyan hivatalos antiszemizmust, mely Magyarországon is már megbukott.

Az elégtételt egy lehet. A bizalmas rendelet visszavonása, megbélyegzése és személyi garancia abban a tekintetben, hogy ilyen rendeletek többé kiadani nem fognak,

és hogy az állampolgári kötelekbe való felvételnél a »zsidókkal« szemben semmiféle különös elbánás érvényesülni nem fog.

Nekem ugyanis megfoghatatlan meggyőződés, hogy ettől a rendeletről a miniszterelnök épp oly távol áll, mint a belügyminiszter. A kormányelnök az ő közmondásos vallási türelmességével és a francia egyetemen nevelt belügyminiszter, akit legelkeseredettebb ellenségei is »a-demokrácia nemes emberének« neveznek, csodálkozom megdöbbenéssel fognak tudomást venni arról, mi történik az ő nevükben.

Mert a vallásnál ki fog derülni, hogy ez alatt a rendelet alatt hiába keressük a belügyminiszter aláírását, azt csak »a miniszter rendeletéből« adták ki és felel érte saját személyében az, aki kiadta és aláírta.

És ha tévednék, ha megtörténik az, amit elgondolhatnánk és elképzelhetnénk tartok, hogy a kormányelnök és belügyminiszter elzárkóznak a reparáció és elégtételadás előtt, marad még egy fórum a zsidóság törvényes képviselői részére, ahol orvoslást kereshet: az ország első demokratája: a korondsi király!

Aki atyjának temetésén és a maga esküvőjén ott kívánja látni az ország minden felekezetenek papját, papi és egyházi minőségben, aki minden felekezetenek legfőbb hivatalosa, az nem fog hozzájárulni ahhoz, hogy a BBB ügyosztályból hivatalos antiszemizmust inauráljanak a demokráta SHS kiralyság földjén.

A munkásszakszervezetek bojkottra készülnek az SHS. kiralyság ellen

— Az amsterdami központ határozata —

A második internacionálé amsterdami központja ülést tartott, amelyen a két és feles és harmadik internacionáléhoz tartozó szervezetek megbízottai is résztvettek. Az ülésen az aktuális nemzetközi munkásügyek szerepeltek a napirenden.

A tárgyalás folyamán szóba kerültek az SHS. államban és Romániában uralkodó munkásszervezők is és indítvány hangzott el, hogy

a nemzetközi munkásszervezetek helyezzék bojkot alá az S. H. S. kiralyságot és Romániát.

A kongresszus véleménye szerint az S. H. S. kiralyságban oly nagyfokú munkásszervezős folyik, ami a szervezeteket ennek a lépésnek a megtételére kényszeríti.

Elvi határozat kimondásával egyidejűleg elhatározták azt is, hogy a bojkot részleteit külön tanácskozáson fogják megbeszélni, amikor elhatározzák a mozgalom kezdetülvételének időpontját is. A bojkot elsősorban az SHS. külkereskedelem, vasuti, hajzási és postaközle-

kedés külföldi relációi ellen irányulna.

Azokban a napokban, amikor a királyi gilykosságra készülő Szleics kegyelmet kap, amikor a szociálpolitikai miniszteriumban egyre-másra készülnek a szociális törvények, amikor kétségtelen, hogy az SHS. állam ipari munkái jobb fizetési átlagot élveznek, mint akármelyik más közép-európai állam munkái, amikor az amsterdami központ által kiküldött súlyos nevű munkásszervezők azzal térnek vissza Moszkvából, hogy ott a munkásbirodalom munkások legyitolására készül, mert azok az uralkodó hatalommal szemben különféle ménynt mertek hangoztatni — és a két vélemény között nincs még az a távoltság, mint az SHS. kiralyság törvényes véleménye és a szélső munkástömeg véleménye között van, — akkor fölvetődik az a kérdés, hogy a nemzetközi munkásszervezetek miért nem először az oroszországi munkásmilliók megmentésére lépnek, amikor azokkal sokkal nagyobb veszély fenyegeti, mint az SHS. állambeliétek.

Nem az arat, aki vetett

Kavarodás 1600 hold bérbeadott suboticiai föld körül

Az agrárreform abból az elvből indult ki, hogy a föld legyen azé aki megmunkálja. A gyakorlatban azonban ez az elv gyakran egészen másképpen érvényesül. Nem lesz vége egyhamar annak a sok zavarnak, ami az agrárreform körül keletkezett. Ezeknek a sorában is egészen különös az a kavarodás, ami most 1600 hold suboticiai városi föld körül keletkezett.

Két gazda — egy föld

Subotica város 1921-ben egy részét jövedelmének szaporítása végett, másrészt a földnélküliek kielégítése érdekében elhatározta, hogy csantaviri földjeit bérbeadja. Így került aztán nyilvános árlejtésre 1600 hold városi föld, amelyet a csantaviri és környékbeli gazdák a városi föld bérbevettek. A bérletet annak rendje és módja szerint ki is fizették és azonnal birtokba vették a földet. A békés munkát azonban megzavarta tavasszal

az agrárhivatali intézkedése

A suboticiai agrárhivatal és a város nincsenek jó barátságban egymással. Az agrárhivatal általában nem szimpatikus hatóság azok előtt, akiknek a földjét agrárceciókra elveszi. De a város földjei közvagyonot képeznek és ezért nagyobb együttműködés volna szükséges a város s az agrárhivatal között.

Ennek a hiánya abban nyilvánult meg a legjobban, hogy az agrárhivatal a tavaszi agrárrevizió hivatal között

éppen azokat a földeket vette el a várostól, amelyeket az már másoknak bérbeadott.

Az agrárhivatal a csantaviri földeket, amelyeket a város a múlt évben bérbeadott, az agrárreform céljára igénybe vette.

suboticiai agrárhivatal a rossz időjárásra és a technikai nehézségekre való hivatkozással csak nagyobb késedelemmel hajtotta végre a reviziót, úgy, hogy az új tulajdonosok akkor jelentkeztek már a föld birtokbavételére, amikor az már meg volt munkálva.

Egyezkedési tárgyalások a régi és új tulajdonosok között

A csantaviri földek bérlői a legnagyobb felháborodással vették tudomásul, hogy most, közvetlen aratás előtt kell elhagynia földjeiket, úgy, hogy annak termését más arassa le. Követelték az őket jogosan megillető kártérítést.

Az agrárhivatal nem kártalaníthatja a régi bérlőket, a városnak pedig a föld bérletösszegének visszautalásán kívül nincs más kötelezettsége. Így tehát az agrárhivatal a kártérítés kötelezettségét most athárítja a revizió által földhöz jutott új tulajdonosokra.

A földek bérlői és új tulajdonosai között az agrárhivatali közvetítésével pétéken megkezdődtek az egyezkedési tárgyalások, amelynek a sikere azonban kétséges. Az új tulajdonosok a főképen buzával és árpával bevett földek eredeti bérlőinek csak az elvetelt magot akarják megtéríteni, míg ezek a földek egy évi megműveléséért is kártalanítást követelnek. Ezt pedig az új tulajdonosok nem akarják megadni és így a pénteki tárgyalások, amelyek az agrárhivatalban mintegy 150 gazda vett részt, ezideig nem vezettek eredményre.

A kérdést mindenesetre rendezni fogják, bizonyos azonban az, hogy az egész agrárreviziónak ilyen formában való végrehajtása senkinek sem jelent sok előnyt. Nagyon groteszk, hogy éppen az agrárreformmal kapcsolatban igazolódott be: nem mindig igaz a régi közmondás, hogy »ki mint vet, úgy arat.«

Megkezdődött az aratás

Az utolsó napokban is javultak a vetések Péter és Pál ünnepe után országsszerte megkezdődött az aratás. Már mindennél megállapítható a termés eredménye és mennyiségileg is fel lehet becsülni a termés hozamát. Ez a megállapítás az idén rendkívül kedvező: a termelők szakvéleménye szerint

jó közepes

termés kerül aratásra, amely az előző esztendő hozamát minden tekintetben felülmúlja.

A jó eredmény már hetekkel ezelőtt előrelátható volt a vetések fejlődéséből, de akkor még tartani lehetett attól, hogy az időjárás kiszámíthatatlansága esetleg károkat fog okozni. Ez azonban nem következett be, sőt a multheti kiadós esőzések elősegítették a szemképződést, az idejében beállított napos idő pedig jó hatással volt a magérésre. A csendes, napos idő lábraállította az eső után kissé megdült gabonákat is.

A Bácskában az árpa aratása már a múlt héten kezdődött. Az eredmény ebben sokkal jobb, mint amilyent vártak: a termés egyes helyeken rekorderedményeket mutat fel. A termés átlaga láncenként 12—13 méter-mázsra, de előfordul 15 mázsás eredmény is. A jó eredmény következtében az új árpa ára 1000 korona körül alakul ki. Már a múlt héten meg 1050 koronás árat kombináltak. Dacára annak, hogy az idén kisebb területeket vetettek be árpával, mennyiség tekintetben

„PHILATELIA“
BÉLYEGKÉPVÁSÁR — SZÉCSI E.
SUBOTICA, FÓPOSTA MELLETT
VÉTELEK — ELADÁS — CSERRE
Keresek megvételre és márt jogszabály belyegeket tekintet nélkül akadáskor bármilyen mennyiségben
3047

letében a termés felel fogja mulni a tavalyi gyenge termés hozamát.
A buza vágása a Bácska déli részén szintén megkezdődött. A Vajdaság többi vidékein a szokottal néhány nappal később, július 4-5 én kezdődik meg a buza aratása. Buzában 8-10 métermázsás termést vártak, de a szemképződés teljes kifejlődését eredményező jó időjárás a hozamot 10-12 métermázsásra javította láncoként. Minőség tekintetében az idei áru teljesen kifogástalan és nem lesz ritka a 80 kilogrammos buza sem. Az új buza ára is valamivel esett és az eddigi 1800 koronánál 20-30 koronával olcsóbb kötések is jöttek létre. A végleges árak azonban csak az aratás megkezdése utáni hetekben fognak kialakulni.
A zab és rozsvetések is nagyon jól állnak, de a Vajdaságban csak kisebb területeket vetettek be a cikkekkal és ezek ára sem alakult még ki.
Az eddigi jó időjárás után az aratás időre kedvező, napos idő volna kívánatos, hogy a termés belakítása fennakadást ne szenvedjen.

Mindenki kap rokkantségilyt, csak a kisebbséghez tartozók nem
A rokkantság kérdése egyik rég óta a nemzeti kisebbségeknek. A rokkantságról való gondoskodás az állam és társadalom kötelessége, tekintet nélkül arra, hogy milyen nemzeti séghez tartozik az a rokkant, aki egészségét, munkabírását és testi segítségét adta oda a háborúnak. Mégis a nemsláv rokkantak és hadiözvegyek évek óta nem részesülnek már semmi segélyben, ami a legkészségbe ejtőbb helyzetbe sodorja ezeket a szerencsétleneket. Régóta próbálják már behegyszeríteni a tátoingó sebeket, de csak igéretkekel.

A szociálpolitikai miniszterium most új rendeletet adott ki a hadirokkantak, hadiözvegyek és a háborúban elhunyt hozzátartozóinak segélyezésére tárgyában. Ebben a régi rendelet végrehajtását magyarozó utasításban a segélyezés igényjogosultságát kiterjesztik **ugyszólván mindenkire, csak a nemzeti kisebbségekre nem.** Az új rendelet nem tesz különbséget a békeben és a háború alatt megrokkant katonák, valamint azoknak hozzátartozói között és a segélyezést kiterjeszti a legénységre, altisztekre és tisztekre, azok hozzátartozóira, abban az esetben, ha segélyezésük kérdése eddig nem volt még rendezve.

A legfőbb érdekessége a rendeletnek, hogy az **nem szab határt a segélyezés kérdésében**, hanem kiterjeszti a háború alatt megrokkant polgári egyénekre és idegen állampolgárokra is, sőt segélyezendőnek jelöli meg nemcsak azokat a dobrovoljácokat, akik valamely reguláris katonai formációban teljesítették a szolgálatot, hanem azokat a dobrovoljácokat is, akik nem reguláris csapatokban harcoltak. Az új rendelet szerint tehát nincsenek kizárva a rokkantságilag azok sem, akiknek a korábbi rendelet értelmében nem volt joguk a segélyezésre, sőt gondoskodik a rendelet az orosz menekült rokkantak ingyenes gyógykezeléséről és műveltségükkel való ellátásáról is.

Ezek szerint a szociálpolitikai miniszterium mindenkiről gondoskodik, csak a nemsláv rokkantak és hadiözvegyek meg hadiárva maradnak továbbra is mostoha gyermekei az államnak. A minden kategóriára kiterjeszkedő új rendelet ezeket még csak meg se említi.

Hogy tulajdonképpen milyen stábumban van a nem sláv rokkantak és hadiözvegyek segélyezésének kérdése, arra nézve kérdésünkre illetékes helyen azt a feleletet kaptuk, hogy annak idején, amikor eredetileg fel kellett terjeszteni a rokkantokról készült kimutatást, a nem sláv rokkantokra vonatkozó hatósági jegyzőkönyveket Novisadon a rokkant-hivatalban visszatartották, úgy, hogy ezek nem is kerültek a miniszteriumba.
Később azután rendelet jelent meg, amely szerint a nem sláv rokkantok személyi okmányai és rokkantsági fokukat igazoló iratok felterjesztendők a szociálpolitikai miniszteriumba, amely dönteni fog az ólengyűk felett.

A városi tanács most gyűlti össze ezeket az okmányokat és rendelkezésbe előírta közeli határidő lejártával fel fogja azokat terjeszteni.
Kérdés azonban, hogy még akkor is mikor fog sor kerülni a nem sláv rokkantak ügyének rendezésére és miképpen fogják a kérdést megoldani. Még súlyosabb kérdés az, hogy miképpen fogják ezek a szerencsétlen rokkantak és hadiözvegyek addig eltengetni életüket.

Jogvédő irodát állít fel a Magyar Párt

hugyenes jogsegély azoknak, akiket nem vesznek fel a választói listába
A választói névjegyzékek összeállítása körül előreláthatólag még igen sok dolguk lesz a nemzeti kisebbségeknek. Bizonyosra vehető ugyanis, hogy a nemzeti kisebbségekhez tartozó polgárok közül igen sokan jogorvoslatot lesznek kénytelenek folyamodni. Ezzel az eshetőséggel már most számol a Magyar Párt vezetősége főleg azért, hogy a kitzűzött időn belül valamennyi sérelmezhető esetben orvoslást lehessen találni.
A párt vezetősége azzal a tervvel foglalkozik, hogy mindenütt ahol nagyobb tömegekben élnek a párt hívei, akiknek érdekében jogorvoslatra lehet szükség, **jogvédő irodát** állítanak fel.
A jogvédő irodák élére jogászokat fognak állítani, akikhez mindenki, akit a választói listából kihagytak panasszal fordulhat és az irodá mindenkit ingyenes jogsegélyben fog részesíteni.
Ez a terv természetesen csak abban az esetben fog megvalósulni, ha a körülmények azt szükségessé teszik. A jogvédő irodák a központi pártvezetőségtől fogják a szükséges nyomtatványokat megkapni, ami a munka egyöntetűségét biztosítani fogja.
Az irodák fellétsárára és azok beosztására vonatkozó végleges határozatot csak a választói névjegyzékek nyilvánosságra hozatala után fogja meghozni a Magyar Párt központi vezetősége.

Ötven százalékkal megdrágul a vasut

Julius elsején életbelép az új tarifa. — Minden cikkben drágulás várható

A mai nappal az ország valamennyi vasutvonalán életbelépett úgy az áru, mint a személyszállítás díjszáma, és a személyszállítás díjszáma ötven százalékos felemelésre. Meglepetést nem okozott ez a drágulás, mert már hetekkel ezelőtti hírekelt a tarifaemelésemek és ettől eltekintve is a nagyközönséget a háborús esztendő már beledzötték a folytonos áremelésbe, amelyből az állam is kivette a részét.
A tarifa felemelését a mai nappal valamennyi vonalon végrehajtották. A közlekedésügyi miniszterium utasítása alapján a vasutgázgatóságoknál már helek óta dolgoztak az új díjtelek megállapításán. Mint értesülünk, az új tarifa átlag ötven százalékkal magasabb az eddigi fuvardíjainál. A felemelés a vasuti kivételével kedvezményes tételknél éppúgy végrehajtották, mint a többi árszabásoknál. A személyszállítási díjteleknél is ugyanakkora a drágulás, csupán a közvetlen forgalomban kisebb, 25-30 százalékos.
A fuvardíjakon kívül a vasuti mellékletkeket is felemelték. Így a kocsialáspéng 360 naponta 240 koronára helyett 260 koronára lesz egy vagon után. A többi mellékletkeg, mint a mérlegdíj, értesítési díj, stb. 50-100 százalékkal drágult. A vasuti fekbér darabárak után változatlann maradt.
A felemelt díjszabást szamítják mindmára küldemények után, melyeket július 1. után ádtkat át a vasutnak. Ha közvetlen fuvardíjtétel hiánya miatt valamely közbeeső állomáson át kell rovatolni a küldemények díjszabását és az átrovatolási állomásra július 1. után érkezik az áru, akkor a korábban feladott küldemények további díjteleinek felszámítása is a magasabb kulcs szerint történik. A külgasabb kulcs szerint történik. A külgasabb küldemények közül mindazok, amelyek július 1. után érkeztek az ország területére, szintén a megdrágult tarifa alá esnek.

Azok a kereskedők, akik a választói listából kihagytak panasszal fordulhat és az irodá mindenkit ingyenes jogsegélyben fog részesíteni.
Ez a terv természetesen csak abban az esetben fog megvalósulni, ha a körülmények azt szükségessé teszik. A jogvédő irodák a központi pártvezetőségtől fogják a szükséges nyomtatványokat megkapni, ami a munka egyöntetűségét biztosítani fogja.
Az irodák fellétsárára és azok beosztására vonatkozó végleges határozatot csak a választói névjegyzékek nyilvánosságra hozatala után fogja meghozni a Magyar Párt központi vezetősége.

Ötven százalékkal megdrágul a vasut

Julius elsején életbelép az új tarifa. — Minden cikkben drágulás várható

A tarifa megdrágulásának következményeiről egy gazdasági szakember munkatársunknak a következő információt adta:
— Kétségtelen az, hogy a vasuti tarifik felemelése újabb lánczeme lesz az általános és egyre emelkedő drágaság végtelen körforgásában. Azt a milliárdnyi bevétele-többletet, amit az állam a fuvardíjak felemelésével el akar érní, természetesen nem foghatja meg. A kereskedő, a gyáros és ipagyasztók nagy tömegének kell megfizetnie. A kereskedő, a gyáros és ipabözet is át fogja hárítani a vásárló közönségre. Az egyes cikkek drágulása annál nagyobb lesz, minél távolabb kerül az illető áru a termelési, vagy gyártási helyétől piacra. Így például a külföldről behozott cikkek árában a határmenti városokban semmi lényeges drágulásnak nem szabad mutatkoznia, mert a külföldön nem drágult a fuvar és a felemelt díjakat csak a határtól számítják, ez pedig csak elenyészően csekély része a teljes fuvarnak.
Érdekes, hogy egyes cikkekben, mint például a mezőgazdasági termékek, exportcikkek és gabonaművek árában áresést fog előidézni a fuvardíj emelkedése. A nyerstermékek, gabona és liszt ára ugyanis a belföldön is a világpiacon árak után igazodik. Amennyivel tehát az export költségei emelkednek, ugyanannyival le kell menni e cikkek árának a belföldön, hogy az áru versenyképes legyen. Bizonyos tehát, hogy a mezőgazdasági centrumokban és a termelés helyen a kereskedők kevesebbet fizethetnek a gabonáért, mint eddig. A Vajdaságban tehát olcsóbb lesz a gabona, míg a Kaszvidéken és Dalmáciában vargonként a fuvarközönség 5-10.000 koronával megrádjítja a búzát.
Ez a helyzet, — a gabona olcsóbbodása, — már a tarifaemelés első

napján bekövekezelt a Bácskában. Mig ugyanis a múlt héten a kereskedők igyekeztek szállításmat meg az olcsóbb díjtelek mellett lehozolítani és ezért szívesen valamivel többet is fizetnek a gabonáért, — addig ma már, amikor megszűnt az olcsóbb díjtétel, a kereslet csaknem teljesen megszűnt és az árak az első napon 30-40 koronával visszamentek.

Komoly akció készül Bulgária ellen

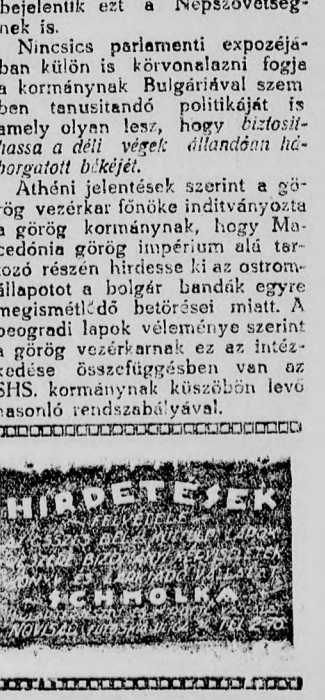
A szóffiai követet Beogradba rendíték

A külügyminiszterium a bolgár bandák ismétlődő betörései ügyében már régebb idő óta gyűjti az adatokat. Eddig sikerült több fontos bizonyítékot szerezni arra nézve, hogy a bolgár kormány hivatalosan támogatja a bandákat. Ebben az ügyben már megbeszélések folytak az SHS, román és görög kormányok között, mint-hogy mind a három állam érdekében van a betörő bolgár bandák ügyében. Az eddig megtörtént diplomáciai lépések után a beogradi kormány most egy komoly és radikális lépésre szánta el magát. Ebben az ügyben a külügyminiszteriumban megbeszélések folynak, amelyekben részt vesz Rakity követ is, akit a külügyminiszterium Szófiából Beogradba rendelt. A legutóbbi tanácskozáson, amely Pasic, Nincsic és Rakity között folyt le, konkrét határozatokat is hoztak, amelyeket a legközelebbi minisztertanács elé fognak terjeszteni.
Nincsic Momcsillo dr. külügyminiszter a parlament előtt is ismertetni fogja az ügyet, még pedig a költségvetési vita folyamán, amikor a külügyminiszterium budgetjének tárgyalására kerül a sor. Ebben a kérdésben valószínűleg vitára is kerül majd a sor, de a külügyminiszteriumban remélik, hogy a parlament megadja a főlhatalmazást a külügyminiszter erőlyesebb akciójához.
A megteendő lépésekről egyébként értesíteni fogják az érdekelte szomszédos államokat is, valamint bejelentik ezt a Népszövetségnek is.
Nincsic parlamenti expozéjában külön is körvonalazni fogja a kormánynek Bulgáriával szemben tanusítandó politikáját is amely olyan lesz, hogy biztosíthassa a déli végék állandóan háborogott békéjét.
Athéni jelentések szerint a görög vezérkar főnöke indítványozta a görög kormánynek, hogy Macedónia görög impérium alá tartozó részén hirdesse ki az ostromállapotot a bolgár bandák egyre megismétlődő betörései miatt. A beogradi lapok véleménye szerint a görög vezérkarnak ez az intézkedése összefüggésben van az SHS. kormánynek küszöbön levő hasonló rendszabályával.

Ötven százalékkal megdrágul a vasut

Julius elsején életbelép az új tarifa. — Minden cikkben drágulás várható

A tarifa megdrágulásának következményeiről egy gazdasági szakember munkatársunknak a következő információt adta:
— Kétségtelen az, hogy a vasuti tarifik felemelése újabb lánczeme lesz az általános és egyre emelkedő drágaság végtelen körforgásában. Azt a milliárdnyi bevétele-többletet, amit az állam a fuvardíjak felemelésével el akar érní, természetesen nem foghatja meg. A kereskedő, a gyáros és ipagyasztók nagy tömegének kell megfizetnie. A kereskedő, a gyáros és ipabözet is át fogja hárítani a vásárló közönségre. Az egyes cikkek drágulása annál nagyobb lesz, minél távolabb kerül az illető áru a termelési, vagy gyártási helyétől piacra. Így például a külföldről behozott cikkek árában a határmenti városokban semmi lényeges drágulásnak nem szabad mutatkoznia, mert a külföldön nem drágult a fuvar és a felemelt díjakat csak a határtól számítják, ez pedig csak elenyészően csekély része a teljes fuvarnak.
Érdekes, hogy egyes cikkekben, mint például a mezőgazdasági termékek, exportcikkek és gabonaművek árában áresést fog előidézni a fuvardíj emelkedése. A nyerstermékek, gabona és liszt ára ugyanis a belföldön is a világpiacon árak után igazodik. Amennyivel tehát az export költségei emelkednek, ugyanannyival le kell menni e cikkek árának a belföldön, hogy az áru versenyképes legyen. Bizonyos tehát, hogy a mezőgazdasági centrumokban és a termelés helyen a kereskedők kevesebbet fizethetnek a gabonáért, mint eddig. A Vajdaságban tehát olcsóbb lesz a gabona, míg a Kaszvidéken és Dalmáciában vargonként a fuvarközönség 5-10.000 koronával megrádjítja a búzát.
Ez a helyzet, — a gabona olcsóbbodása, — már a tarifaemelés első

Állami nyilvántartás a városi tisztviselőkről

— Csorbul a városok autonómiája —

A városi autonómia az utóbbi időben gyakran szenvedett csorbát. A vezető állásban levő városi tisztviselőket is a kormány nevezi ki. Igazi autonómiáról ma alig lehet már beszélni. Ezt igazolja az a legújabb rendelet is, amely szerint ezután az állam vezet nyilvántartást a városi tisztviselőkről is.

A Subotica városhoz leérkezett rendelet szerint valamennyi városi alkalmazottról személyi törzslapot kell készíteni és azt fel kell terjeszteni az illetékes miniszterhírhöz. Ezeknek a személyi lapoknak a nyomtatványa már el is készült és körülírányességre jellemző, hogy harmincöt rovathat kell feleletet adni a feltett kérdésekre. A törzslapokat most állítják ki a városházán az egyes hivatalfőnökök és azokat rövidesen felterjesztik rendeltetési helyükre.

Hogy mi a célja annak, hogy ezután állami nyilvántartásba veszik a városi közigazgatási tisztviselőket, arra vonatkozólag a városházán is csak kombinációkra vannak utalva, miután a rendelet nem jelöl meg semmiféle közelebbi célt. Ezen feltételek szerint a városi tisztviselőknél állami nyilvántartásba való vétele már előkészítő intézkedés lenne a kerületi beosztásról szóló rendelet végrehajtásának. A kormánynak ugy látszik szűksége van az egyes törvényhatóságok szülőföldjében álló tisztviselőkről szóló pontos kimutatásra, hogy annak idején a kerületi beosztásról szóló rendelet végrehajtása alkalmával pontos adatok álljanak rendelkezésre a tisztviselők létszámát és elhelyezését illetően.

Idegenforgalmi hivatal Osijeken

— Osijeki munkatársunktól. —

A Zagrebben székelő horvát-szlovonorsági tartományi kormányosság rendelkezései értelmében érdekes újítást vezetnek be Osijeken. A rendelet szerint ugyanis a város köteles idegenforgalmi hivatalt felállítani, egyrészt, hogy a város területén megforduló idegenek tájékozódása megkönnyíthessék, másrészt pedig azért, hogy az idegeneket a hatóságok ellenőrizhessék.

Az idegenforgalmi hivatal programja több rendőri intézkedésből áll.

Igy minden idegennek, aki Osijekre érkezik és valahol meg akar szállni, jelentkeznie kell a rendőrségen. A rendőrség ezután 5 dinár lefizetése ellenében írásbeli engedélyt ad arra, hogy megszállhasson valahol. Ilyen lakásengedély nélkül a szállóknak tilos vendégeket felvenniük.

Az idegenforgalmi irodát a rendőrség állítja fel és tartja működésben és a jelentkező utasnak legfeljebb 48 órai tartózkodási engedélyt adhat. Sürgős és halaszthatatlan esetekben — amelyeket elfogadhatlan kell igazolni — ez az engedély meghosszabbítható de három napnál hosszabb időnél semmiesetre sem.

A rendőrség a szállókat és vendégfogadással foglalkozó egyéb helységeket a legszigorúbban ellenőrizni fogja abból a szempontból, hogy nem fogadják-e el szállásra olyan idegeneket, akiknek a rendőrségtől nincsen tartózkodási engedélyük. Az ilyenek ellen eljárás indíthatnak és 2000 koronáig terjedhető pénzbírsággal és egy hónapig terjedhető elzárással büntethetik a kábítókat. Ez a büntetés nemcsak a szállásadót sújtja, hanem ugyanakkor a rendőrségi lakásengedély nélkül megszálló idegent is.

Az idegenforgalmi irodát valamelyik nályaudvaron fogják felállítani

Az idegenforgalmi hivatal felállításának tervét Osijeken nem nagy rokonszenvvel fogadták és a terv ellen az osijeki kereskedelmi és iparkamara is állást foglalt, Szerinte ez az új intézkedés nemcsak teljesen felesleges, hanem káros is az idegenforgalom szempontjából, mert a közönség kedvét elveszi az utazástól. A kamara tiltakozását már el is juttatta illetékes helyre, de nem sok eredménnyel járt, mert az idegenforgalmi irodát július 1-én a rendőrség meg fogja nyitni.

A horvát klerikálisok a blokk ellen

A nemzetgyűlés ülése — A juniusi tizenkettőt megszüntették

A nemzetgyűlés napirendjén pénteken az évi költségvetés vitájának félbeszakításával a július havi költségvetési tizenkettőről szóló törvény szerepelt, hogy a kormány elkerülje a fenyegető ex-lexet.

A korai, 8 órára összehívott ülést csak egynegyed 10 kor tudta megnyitni az elnök, akkor is szinte üres padsorok előtt. A miniszterek közül is csak Kumanudi pénzügyminiszter van jelen.

Napirend előtt Protics Sztóján kér szót a házszabályokhoz. Megállapítja, hogy a nult ülés lefolytatása házszabályellenes volt, mert azon csupán 30 képviselő volt jelen, tehát a szkupstina nem volt határozatképes.

Az elnök Vujsics alelnök vászárban megállapítja, hogy a ház határozatképeséget nem tették akkor vita tárgyává, tehát a házszabályokon nem esett sérelem.

Protics erre kijelenti, hogy ha 5 téved, akkor ugyanabba a tévedésbe estek a Politika és a Vreme c. lapok is, melyek parlamenti tudósításaikban megállapították, hogy az üléssteremben csak 20—30 képviselő ült. Ajánlja ezeknek a lapoknak, hogy rektifikálják tudósításaikat.

A ház szótöbbséggel napirendre tér a kérdés felett.

Ezután Nincsis külügyminiszter válaszol Francics Ante földmivészpárti képviselőnek a Fiumében a szlovák védelméről hozza intézett kérdésére. Kijelenti, hogy mindent megtesz annak érdekében, hogy megvédjék a szlovák lakosságot a faiscisták támadásától.

Francics nincs megelégedve a válasszal és kéri a minisztert, hogy válaszoljon bővebben és

Horvátov-Fink álmérnök telepezése

A pesszionátus rendőrségű színházosságai

Horvátov-Fink Zvonimir, az álmérnök és amatőr rendőri besúgó csalásáról és Subotica-ról való eltűnéséről alábbi részleteket sikerült megtudnunk.

Horvátov Zvonimir, — akkor még Fink — a háború előtti időben a likai vasutépítésnél mint alvállalkozó működött a pálya egyik szakaszán és 600 munkással dolgozott. Mernök nem volt soha, mernöki munkát nem is végzett, csak föld- és pályamunkálatokat végeztetett munkásaival.

A faluban, ahol a vasutépítés folyt, megállapodott egy korcsmárral és az élemezte munkásait.

Egy ideig pontosan fizette a munkások élemezését járó összegeket, de amikor vége lett a munkának, Fink 48.000 koronával eltűnt, holott ő felvette az élemezésért a pénzt az építési vállalkozótól.

A korcsmáros azonnal bejelentette az esetet a csendőrségnek és a gracsai járásbírósg a feljelentés alapján

elfogatói parancsot adott ki ellene.

Le is tartóztatták és Gracsacba szállították, később azonban ismét szabadlábra helyezték.

szempontjából, mert a közönség kedvét elveszi az utazástól. A kamara tiltakozását már el is juttatta illetékes helyre, de nem sok eredménnyel járt, mert az idegenforgalmi irodát július 1-én a rendőrség meg fogja nyitni.

arra is, hogy Olaszország miatt kap állandóan engedményeket az SHS. királyság rovására.

Nincsis azt válaszolja, hogy nagy különbség van egy ellenzéki képviselő és egy felelős miniszter helyzete között, aki nem mondhat el mindent.

Néhány rövid kérdés után átternek a napirendre. Sejerov dr. előadó ismerteti a juniusi tizenkettőket. A vitában a falusi párt részéről Benin Sztjóvo a klerikális pártból, Hohnjec, Lázics Voja földmivés párti és Bandler nemzeti szocialista vettek részt, akik valamennyien éles kritikában részesítették a javaslatot és a kormány pénzügyi és belügyi politikáját.

Bandler beszéde után az elnök 1 órakor berekeszti az ülést.

A délutáni ülés fél ótkor kezdődött. A vitát Simrak folytatta, aki kijelentette, hogy a javaslatot nem fogadja el. Beszédének érdekes része volt a horvát blokk és klerikális pártnak egymáshoz való viszonyát érintő: A klerikálisok autonomisták, a blokk pedig federalista. Nem igaz, hogy a blokk vezéreinek nagy népszerűsége lenne. Különbözn is a blokk három csoportból áll, amelyek közül a Hrvatska Zajednica közel áll a klerikálisokhoz, de főleg a néppárttól nagy távolság választja el a klerikális pártot.

Az általánosságban történő szavazás alkalmával 166 szavazat esik a javaslatra, 14 ellenében. A szakaszonként való részletes megszavazás után harmadszor olvasásban 150—27 szavazattal véglegesen elfogadták a javaslatot.

Az ülés hét óra negyven perckor ért véget, a legközelebbi ülés hétfőn délután lesz.

A tárgyalást kizárták ellene, de Fink nem jelent meg. Erre a gracsai járásbírósg közözevelet és elfogatói parancsot adott ki Fink Zvonimir ellen, de minden eredmény nélkül. Fink Zvonimir már

felvette a Horvátov nevet és megkezdte mernöki karrierjét. A likai korcsmáros így 48.000 koronával megkarsodott. Közben kitört a háború és Fink Zvonimirnek végleg nyoma veszett.

Ez év március havában a likai korcsmáros üzleti ügyekben Zagrebbba utazott, ahol Fink atyja, vasúti hivatalnok és a likai a vasutépítés idejéből jól ismert.

Az uticán a likai korcsmáros véletlenül találkozott Fink atyjával és kérdezte, hogy hol van most a fia.

A kérdezett gyanútlanul megmondta, hogy fia jelenleg Suboticián van és az agrárreform hivatalban dolgozik.

Az öreg erre elhárította, hogy eljött Suboticiára, itt fölkeresi Finket és felszólítja a 48.000 korona megfizetésére. Az utját azonban a király esküvéje utáni vasárnapi halasztotta, mert mint a likai deputáció tagja, jelen kellett lennie a király esküvőjén.

A likai korcsmáros meg is jelent vasárnapi, június 11-én Suboticián és elment az agrárreform hivatalba és kezdődött Fink Zvonimir után.

Ott azt felelték neki, hogy Fink Zvonimir nevű embert nem ismernek,

de dolgozott a hivatalban egy Horvátov Zvonimir nevű mernök és meg is mondták a lakását, valamint közölték a személyleírását is, amiből a likai megállapította, hogy Horvátov azonos Finkkel.

A likai erre a rendőrségre ment és ott előadta az esetet. Egy detektívet adott melléje és azzal vonult Fink-Horvátov lakására.

A keresett nem volt otthon és a háziasszony azt mondta, hogy

— estére biztosan haza jön, mert másnap végleg elutazik a városból. Ezzel a felvilágosítással a likai korcsmáros a detektívvle együtt eltávozott.

A korcsmáros azonban, féltve, hogy Fink ismét kikisklik kezéből, felkereste Piskulics dr. ügyvédet és elmondotta neki az ügyet.

Piskulics dr. azonnal a rendőrségre ment és a bűnügyi osztályon előadta, hogy tartóztassák le vagy legalább tartásuk szemmel Horvátovot másnapig, hogy addig az ügyészségtől elfogatói parancsot eszközöljön ki.

Ez az intervenciója azonban nem járt eredménnyel, mert Horvátovnak, — aki bizonyára meglátta a nemzeti viseletben járó korcsmáros és megsejtette, hogy őt keresi, — sikerült a városból nyomtalanul eltűnnie.

Másnap, amikor az ügyészség tényleg kiadta az elfogatói parancsot, a család álmérnöknek nyoma veszett, mert amikor észrevette, hogy valami készülődik ellene, kellő időben hirtelenül megszökött, a detektívet, akik elfogására indultak, csak hűt helyt találták. Most megint országserle körözik.

Tárgyalnak már az oroszokkal Hágában

— Válasz Litvinov levelére —

A hágái orosz delegáció egyik tagja nyilatkozott arról a levélről, melyet a szovjet megbízottak az értekezlet elnökéhez Franciaország és Belgium állásponthára vonatkozólag írtak. A levélnek az volt a célja, hogy világosan megállapítsák, hogy a két állam hozzájárul-e a május 18-iki génuai határozathoz, amely a mostani hágái értekezlet tanácskozásáig a békekötum ügyét rendez.

Arra a kérdésre, hogy Oroszország újáépítésének terve elkészült-e, azt válaszolta, hogy a szovjetkormány tőkéletesítette az újáépítés tekintetében már Génuában körvonalozott programot.

Hágai jelentés szerint a belga delegáció átnyújtotta választát Litvinov levelére. A válasz kijelenti, hogy a belga delegáció kinevezése egyértelmű azzal, hogy a belga kormány elfogadja a május 18-iki génuai határozatot.

A hágái konferencia orosz bizottsága adósságtügyi albizottságának üléséről hivatalos kommunikét adott ki. Alpland, az albizottság francia elnöke kifejtette, hogy az értekezlet az orosz problémát a politikai kérdések kikapcsolásával technikai oldaláról akarja megvilágítani. Azt javasolta, hogy mindenekelőtt ténybeli alapot teremtsenek és felkérte az oroszokat, hogy pontos adatokat adjanak a bizottság hatáskörébe eső kérdésekről, amelyek a követvényeken alapuló követelések vonatkoznak. Litvinov ezt megígérte és azt javasolta, hogy az értekezlet vegye alapul a Génuában előt értekezletet.

Az angol delegátusok az adósságtügyi bizottság munkájáról kijelentették, hogy ciszserban Oroszország pénzügyi helyzetének megismerését tartják szükségesnek, hogy merálálpítsák, szükség van-e moratóriumra, vagy egyéb könnyítésre.

Az oroszok a nekik nyújtandó hiteiről szóló emikíratot a legközelebbi napokban átnyújtják. Az emikírat kiárárolag informatív jellegű lesz.

Románia visszafogadja a repatriáltakat

— Összeírják a jelentkezőket —

Kolozsvárról jelentik: A legsötétebb nyomorról beszélnek azok a panaszos kérvények, melyekben a repatriáltak szülőföldjükre való visszafogadásukat kérik. Emberek százei, akik a tragikus bukás után elvesztvén a talajt lábuk alól, zviselők, akik nem ösmerték az államhatalom hivatalos nyelvét felvéve kenyereiket, rémeket látva és a rosszakarú biztatósktól ösztökélve elhagyták szülőföldjüket, akik a régi centrumokban találják meg mindennapi kenyereiket.

A repatriáltak a legszomorúbb csalódás érte, amikor arra számítottak, hogy régi hazájukban elhelyezkedést találnak s a legborzasztóbb megpróbáltatások után visszavágyának szülőföldjükre. A román hatóságok azonban mind eddig méren elzárkóztak a visszafogadási kérések elől, hónapokig hevertettek a könyörgő panaszokat a poros irattárakban, amíg végre mégis valaki elővette és olvasgatni kezdte a szomorú akteket.

Elkerülték a repatriáltak kérvényei Bukarestbe. Úgy látszik nem hiába, mert a legutóbbi minisztertanács határozata alapján a belügyminiszter rendelet adott ki a repatriáltak visszafogadására.

amelyet már megküldtek a központi repatriáló hivatalnak is. A rendelet teljes szövegében a következőképen szól:

Mindazok a román állampolgárok, akik idegen állampolgárságot optáltak és szeretnék ismét román állampolgárokká lenni, külön névjegyzékbe véssenek fel, a névjegyzéket az illetékes hatóságok terjesszék legrovidebb időn belül a belügyminiszterumba, ahol egyenként fogják elbíráni visszafogadási kérvényüket. A kérvényeket a központi repatriáló hiva-

tal vegye át jóváhírdás végett.

A belügyminiszter egyben értesítette a kérvényezőket, hogy a beérkezett kérvényeket legrovidebb időn belül el fogják intézni. A kérvények elbírálásánál jogilag két szempont érvényesül: az egyik azokra vonatkozik, akik még a békeszerződés ratifikálása

előtt optáltak a magyar állampolgárságot és repatriáltak magukat Magyarországra. Ezeknek a visszajövetelét minden bürokratikus eljárás mellőzésével akarja megkönnyíteni a kormány, arra való hivatkozással, hogy távozásuk még a békeszerződés érvénybelépése előtt történt.

4 kisebbségi jogok az új román alkotmányban

Dr. Hans Ottó Roth, a szász parlamenti csoport elnökének nyilatkozata az alkotmánytervezet előkészítő bizottság munkájáról

— A Bácsmegyei Napló bukaresti munkatársától —

A parlamenti szünet alatt a politikai faktorok minden érdeklődése ama bizottság felé fordult, amelyek Nagyrománia alkotmányát készítik elő amely a parlament őszi ülészakán tárgyalásra és megszavazásra kerül. A mostani alkotmány nem egyéb, mint Románia régi alkotmányára, amelyet az a bizottság, amely néhány nappal ezelőtt alakult, fog át dolgozni, hogy a csatlót területek igényeinek és követelményeinek megfelelően átalakítva terjessze azt a parlament elé. A régi alkotmány természetesen nem ismeri a nemzetiségi kérdést — amely körül most a bizottság üléseiben a legérdekesebb vitákra van kilátás — a régi Románia nemzeti állam volt, amelyben a kisebbségek olyan elenyésző számban voltak, hogy a nemzetiségi kérdés alkotmányban való szabályozására szükség sem volt. Az új alkotmány azonban erre nemcsak a legnagyobb figyelmet kell fordítani, hanem gondoskodni kell arról, hogy minden változtatás nélkül, csomókitalanul az alkotmányba kerüljenek a békeszerződésnek mindama pontjai, amelyeknek az állami alap törvények közé való felvételét maguk a békeszerződésdek előírják.

Az alkotmányelőkészítő-bizottság érdemleges ülését most fogja megkezdeni. A tizenöttagú előkészítő-bizottságban, amelyben a kormányon levő liberális párt legkiválóbb jogászai helyet foglalnak, a nemzetiségeket egyenlően tagja, a szász parlamenti csoport vezetője, dr. Hans Ottó Roth képviseli, aki egyúttal több albizottságnak is tag-

ja. Töle kértem információt arra a munkára vonatkozólag, amelyet az alkotmány előkészítésére kiküldött bizottság végez.

— Hogyan tagolódik szét a munkásságuk — kérdezem.

— Három főkérdés körül csoportosul az egész munka. Az első a nemzetiségi kérdés, a második a korona előjogi, a harmadik pedig a tulajdon kérdése. A legsúlyosabb és legkomplikáltabb természetesen a nemzetiségi kérdés, mert mondhatjuk, hogy ennek a kérdésnek összes vonatkozásai alapját fogják szolgáltatni a bizottság egész tárgyalásának.

— Nyilatkozott a kormány vagy a liberális pártnak a bizottságban levő tagja a nemzetiségi kérdéssel?

—Eddig erről semmi pozitív nyilatkozat nem történt. Első impresszióm az, hogy a nemzetiségi kérdéssel lehetőleg keveset akarnak befolgálni az alkotmányba, csak annyit, amennyit a békeszerződésdek kötelezően előírnak. A szidokérdésre vonatkozóan például az előadó, Dissescu tanár, máris kijelentette, hogy annak az alkotmányba való felvétele kötelező. Természetesen vitára van kilátás abban a kérdésben is, hogy azokat a pontokat, amelyeket illetélemül be kell venni az alkotmányba, hogyan értelmezzék és hogy mennyit és hogyan ittassanak be ezek közül az állami alap törvények közé. Természetesen nekünk, a kisebbségek képviselőinek, minél nagyobb munkát kell kifejtetnünk nemcsak a nagybizottságban, hanem az albizottságokban is, hogy a nemzetiségi kérdést az alkotmány minél

szélesebb keretek között ölelje fel. A nemzetiségek és az állam közötti viszony alapját feltételező az alkotmánynak kell szolgáltatni, mert mindazokat a kérdéseket, amelyeket az alkotmány nem szabályoz, speciális törvényeknek kell rendezni, amelyek pedig már nem változtatathatók.

— Milyen az alkotmányt előkészítő bizottság összetétele? Van remény arra, hogy a kisebbségi képviselők kívánásaikatnak kellő módon érvényt is legyen szerezni tudni?

— A bizottság összehívására vonatkozólag mindenképpen előtt azt kell kifogásolni, hogy háromnegyed részében ókírlysbábeliekből áll. Ezeknek pedig éppen a legkomplikáltabb és legtöbb vitára alkalmas azó kérdésben, a nemzetiségi kérdésben, nincsen semmi tapasztalatuk és nem tudják megítélni azt, hogy a nemzetiségeknek az állami életben milyen nagy fontosságuk van. Vannak ugyan a bizottságnak erdélyi tagjai is, de nagyobb tapasztalatokkal ezek sem rendelkeznek. A román ellenzéki pártoknak a bizottságban egyetlen tagjuk sincsen, mindenki liberális az alkotmányt előkészítő bizottságban. Szóval, itt a nemzeti kisebbségek képviselői tulajdonképpen a liberális pártpolitikával és liberális pártfegyessel állanak szemben.

— Ami a kérdések másik részét illeti, arra azt válaszolhatom, hogy a kormánynak a mi kívánásainkat és véleményünket feltétlenül meg kell hallgatnia. Mi mindent el fogunk követni nemcsak a bizottságokban, ha nem a kormánnyal való közvetlen, személyes tárgyalások során is, hogy a nemzetiségi kérdésre vonatkozólag minél többet vegyünk fel az alkotmányba. Követlenül fogjuk, hogy mindazokat a pontokat vegyük be, amelyek a gyulahegyvári határozatokban benne foglaltatnak, amúli is inkább, mert ezek annak idején a király, mint az akkor egyetlen törvényhozó faktor is jóváhagyta. Ezek a határozatok az egyesülési törvény szentesítésével anyagias állami alap törvény jellegű nyertek.

— Van a szászoknak kész alkotmánytervezetük, amelyet a bizottságban képviselhetnek?

— A szászok alkotmánytervezete azokban a politikai programpontokban van, amelyeket az 1919 novemberében tartott egyeztetési

A vendég

Itta: Kocány Róz Lola

Halkan kaparászó bogarak. Hintázó fűzavasszók. A kerítés mögött egy aszszonyi hang:

— Ha az uram maga főzi a kávé, az aztán a fiuom.

Csend lett megint. Margit újra kezébe vette a könyvet, de nem lehetett beleszédülni semmi idegen világba. Láttá közeledni levéltepegeit, csizmanyikorgatva a gyakornokot. Nem mert egészen közel jönni, amíg nem hívták. De ott volt. A bokrok között kószált. Mintha várta volna, hogy Margit megszólítsa és beszélgesse vele.

Végre, a kocsiá jött lihegve a fűvön át és az udvarba hívta. Margit fellelékzett és hátradől. Hátradől a nedves, mohás kőekre. Messziből a ház felől hallatszott a dadának; meg a gyerekeknek vidám éneke. Ot nem láthatta senki. Jól volt így.

Az ebéd készen állt a nagy, fűszi konyha széles tűzhelyén, csak Jósikára kellett várni. És a vendégre... Margit éppen azért bujt ide, hogy előre összeszedje és idegen gondolatokkal elbódítsa és elfogalja magát és idegen lovagok, — rég halott és veszélytelenül vált lovagok, — után sóhajtozson, a könyv fölé hajolva.

— A vakmerő Amadé a férj cíe állott...

Felkínált. Megrezzent. Oldalt, a kerítés kis ajtaját kívülről kinyitották. És bejött a vendég. Széknélküli kupa szöke vissza az ajtó, aztán eleje jött.

— Itt vagyok, — mondta. — Láttam, hogy egyedül van és bejöttem. Nem szabad hogy haragudjon.

Hátasmitotta a homlokát.

— Leülhetek a padra? — Kérdezte aztán. — Szeretném ha végighalgtatna amit mondani szeretnék.

Margit félve nézett körül. Ha valaki erre jón... De a vakmerő Amadé lovagra gondolt, aki szíve tizta erejével őszinte bátorsággal odalált a férj elé. És méltó akart lenni hozzá. — Ha megérdemlem, hogy valaki erre jöjjön és baj legyen belőle, akkor erre fog valaki jönni. Legyen úgy. És a vendéghez fordult. — Üljön le. Beszéljen.

A vendég ott állt és várta, hogy Margit egy kis helyet adjon neki a keskeny padon. Aztán leült. Atkulcsolta az egyik térdét, melyet sóhajtott és hallgatott.

Margit végre ránézett oldal. Rénézett sápadt arcára, amin valami fájdalmas vonást vett észre a szája mellett. A vendég megérezte. Visszatékelintelt ré kicsit kérdőn, kicsit szédülten. Margit mindent tagadni akart a szemével, a mozdulataival, minden szavával jétevében. Még azt is, hogy várja, ami következni fog.

— Miért is kellett megismerkednünk! Nézte őt Margit, Ine, Amadé lovag, a vakmerő, aki nem fél semmi ellenségtől, de a szerelem fájdalmas cnyőgőrségei alatt meghajlta a fejét... Halkan szólt:

— En is azt mondom, jobb volt azelőtt.

— Azelőtt?

— Igen. Mikor még nem ismertem.

Nevetni kezdett, aztán hirtelen sirva fakadt. A vendég ijedten fordult hozzá. Megfogta a kezét. Mind a kettőt. Reahajotta a homlokát. Aztán hirtelen a szemébe nézett és fölkiáltott... Most megértette az asszonyt. Most meglátta őt, meglátta a szívét.

— Szegény fiu, — suttogta Margit.

A vendég átakarta ölelni. Megakart csókolni. De az asszony hátrahúzódit.

— Nem, — mondta és megrázta a fejét. A vendég beszélni kezdett igaztoltan és lázasan. Hogy az ő alázatos szerelmüknek kell, hogy meglegyen a létjogosultsága. Hogy ő sohasem akart udvarolni. Hogy ő nem szokott forgozódni asszonyok körül. Ó komoly ember és sok a dolga. De, hogy most nem tudja a legegyszerűbb dolgokat sem elintézni és hogy ez elég szerencsétlenül kezd reá nézve. És hogy általában sem képzelte annak a lehetőségét, hogy itt ülhet majd mellette és megcsókolhatja a kezét.

Megcsókolta a kezét. Margit visszahuzta.

— Szegény fiu! — mondta sóhajta megint.

A vendég tovább beszélt. Hogy végteletlenül a bűn és mi az erény? Hogy van-e valami logikai alapja az egyéni szabadság gondolatának? A nőemancipációt kezdte már szóba hozni, de Margit közbeveté.

— Gyöngye vagyok mégis, igazán — mondta bgyávdan. — Különbös. Most el kellene magát korgatnem innen, vagy nem kellene tovább mennem és meg nem maradnék... nem is haragszom. Olyan farsúdi vagyok... olyan jó helyen vagyok... Pedig tudom, hogy

menekülnöm kellene...

— Nem kell, — mondta mély hangon, meggyőződéssel a vendég és mélyen az asszony szemébe nézett. Hipnotikus erői egyeteket gyűjtött magában. Margit észrevelte, csodáson felnevetett és elfordította a fejét.

— Ide nézzen! — Parancsolta a vendég.

Most hirtelen fölállt Margit és kezét a vendég sima-fényes hajára tette. Nem remegett a kéz már. A szemén különös fény csillant meg. Lehajolt hozzá.

— Erőszakoskodok? Vakmerősködök? Jól van. Lássuk.

Hirtelenül futásnak eredt a ház felé. A vendég bolondul utána. De szerencsére jókor észrevette Jósikát az udvaron... Meglassította a lépteit, megállt és gondolkodott. Aztán visszament, kinyitotta a kislajót és a kapunak került, mintha most jött volna.

Margit az ebédből nézte és sirt.

— Gyáva! Gyáva! Nem szeretem...

Este, mikor újra újra kiment a fűzrak alá, a kertárokba, hogy visszahozza Amadé lovag történetét, egy régi vers jutott az eszébe. Az volt a versben, hogy idegen emberek jönnek-mennek az utcán és az árnyékat az ablakon át a szobáiba is behúli. De csak végigsiklik a szobák és eltűnik... Egy sem marad ott... Mind csak vendég...

— Vendég volt, — mondta az asszony hangosan és bódított a fejével, mintha elbuznána valakül. Aztán visszament a föbbe. Jóska megint nem volt otthon, nem maradt más, csak Amadé lovag...

Azt is a könyvszékredny alá fiókjába dobta...

Sachsantagon alkottunk meg. A nemzetiségi kérdésre vonatkozólag ez tulajdonképpen egy alkotmánytervezet vázlat.

— Tekintve, hogy a magyarság minden bizottságban nincsen képviselve, védeni fogjuk a szászok a magyar álláspontot? Nem merülhet fel egy szoros együttműködés a bizottságban a szászok és magyarok között?

— Tekintve, hogy mi szászok elvi programot képviselünk, a politikai program egybehangzása folytán kisebbségi érdekeket, tehát magyar érdekeket is védhetünk azokban a bizottságokban, ahol a magyarok képviselve nincsenek. Egyébként azokban a bizottságokban, ahol a nemzetiségi kérdést tárgyalják, vagy Bernády György, vagy dr. Kiss Géza helyet foglalnak.

Ha speciális magyar kívánások és érdekek volnának, ezek képviselete nagyon nehéz, hiszen

a magyaroknak még alkotmánytervezetük nincsen.

Már pedig a vita során azonnal precízíteni kell a kívánásokat, hogy azoknak érvényt lehessen szerezni, máskülönben könnyen megeshet, hogy ezeknek a külön kívánásoknak érvényesítésére csak az alkotmánytervezet megalkotásának befejezése után kerülhet sor.

— A bizottság első ülésén miként osztották be az alkotmány előkészítésének munkáját?

— A főbizottság egyetlen ülésben letárgyalja azokat a kérdéseket, a melyeket a régióiban minden választás nélkül átvesznek az új alkotmányba. Ilyenek például a monarchia kérdése, a személyes szabadság stb. Miután ezeket a kérdéseket letárgyalunk, indul csak meg a tulajdonképpeni vita. Disszcut egyetemi tanár az első ülésen azt javalta, hogy mindenekelőtt azokat a kérdéseket kell vitára bocsátani, amelyeknek döntő politikai fontosságuk van. Ezeket kilenc pontba foglalta össze. Először, vajjon az ország határait az alkotmányba felvegyék-e, másodsor, hogy a nemzetiségeket államjogilag mint különálló egységeket határozzák meg az alkotmányban. A további kérdések: a felekezeti iskola, az egyház és állam viszonya, a nyelvkérdés a közigazgatásban, a tulajdon kérdése, két házból vagy csak egy testületből álljon-e a parlament, a korona előjogi és végül a petróleumkérdés, amelyet döntő gazdasági fontosságának fogva alkotmányjogilag szándékoznak szabályozni.

— Miután ezekre a kérdésekre vonatkozóan kész a megvitatás, amelyek szeptember elsejéig kell megtörténnie, összeülnek az albizottságok, amelyek a speciális kérdéseket tárgyalják meg. Ezek tanácskozásainak

befejezése után a főbizottság összeállítja jelentését, amely mint hivatalos alkotmánytervezet kerül majd a parlament elé.

B. P.

MOZAIK

Lenin haláltörténete

— Saját kommunistáinktól —

Lenin, a tragikus véget ért hírlapi kacska, egyszerű és légből kapott szülőkől származott. Apja még ifjú korában merényletnek lett áldozata, anyját elütötte a magántulajdon. Nem csoda, hogy ilyen körülmények között a kis Lenin halvaszületett, mert más különben — amilyen peches — még életben sem tudott volna maradni. A tehetséges ifjút éppen akkor ejtette feje tetejére a dajkája, amikor egy elkieseredett ellenforradalmár kétszer egymásután levágta a fejét. Ennek ellenére szépen fejlődött a gyermek és rövid szenvedés után erősen elpusztult. Ez még akkoriban történt, amikor halálát lelte egy vakbéloperáció következtében. És ez adott életének indító lökést.

Tizenöt éves korában megszervezte a sirásó szakszervezetet és egy dohos mauzoleumban tuberkulózist kapott. A rossz orvosi kezelése annyira rendezte az egészségi állapotát, hogy már-már életbenmaradásától kellett tartani, szerencsére azonban sikerült meghalnia, amit nagyban elősegített egy pokolgépes merénylet, amelynek áldozatává lett.

Az érettségi vizsgálaton oly szerencsétlenül bukott el, hogy nyakcsigolyája nyult agyvelőjébe furdótt és szörnyethalt. Ekkor kezdődött Lenin életének második, halálesetekben sokkal fordultosabb korszaka.

Kiirtotta fél Oroszországot, hogy így a halál több gondot fordíthasson az életre. Mint a Szovjetkötársaság feje, felesleges testrészeit — a fej kivételével — különféle merényletnek bocsátotta alá. Átlag hétköznapi pontok fordultak elő súlyosabb halálesetek, hogy a kibzeneső napokon megacfolhassa magát. Halálai Rigán, Stockholm és a Havas-ügynökségen keresztül történtek. Európa minden valamirevaló városában tartott néhány ilyen temetkezési ünnepséget, melyek percentre közvetítették számára a jobb-nál-jobb haláleseteket.

A gazdag embereket egész életében annyira gyűlölte, hogy az orosz burzsoázia kiirtása után a saját maga elpusztításához fogott. A közmondás

azonban azt mondja: Rubel nem vész el és így ő is életben maradt.

A napokban végül Rigán keresztül őt is utólérté a végtet. Végelgyengülésben meghalt. Tetemét hármas korszokba helyezték és osztatlan részvétel mellett helyezték örök nyugalomra. A sirnál ő maga mondott búcsuzótól s miután a gyászoló közönség ezrelt elföldelték, visszatért Iraszalához. Elhunyt a proletariátusra kimondhatatlan veszteséget jelent. Utódjait Lenint emlegetik.

(*) **Halvacsóra a palicai Strandon.** Szombaton este a palicai Strandon nagyszabású dunai halból főzött halvacsorát rendez a Strand igazgatósága. Közlekedés biztosítva. 4451

(*) **Vendégszónoklat az ír. templomban.** Junius hó 30-án, péntek este fél 8 órakor és július hó 1-én, szombaton délelőtt 10 órakor dr. Deutsch Ernő karánesebi főrabbi tartja meg szónoklatait, melyre az érdeklődőket ezennel meghívja az előjáróság.

(*) **Ütvelekek szerzése** Amerikába, Kanadába, Ausztriába, Magyarországra és a többi európai államokba. Tapasztalatunk szerint főleg a német és magyar közönségnek legmelegebben ajánlj dr. Milan Orelly beogradi ügyvéd, Rodaja Knjegina Ljubica-ul. 3. Tel. 11—81., lakás Mišarska-utlica 4. Telefon 15—71. Célzerű előzőleg telefonice kérdezősködni az uttvelehek szükséges adatokra vonatkozólag és azután azok beszerzése után személyesen átadni Beogradban. 4490

(*) **Halvacsóra a palicai Strandon.** Szombaton este a palicai Strandon nagyszabású dunai halból főzött halvacsorát rendez a Strand igazgatósága. Közlekedés egész éjjel társakocsin. 4451

(*) **Dr. Vécsei Jenő orvosi rendelője** némi betegek részére. Rendel délelőtt 7—9-ig. Délután 2-től fél 4-ig és 5—7-ig. Lakás: Cyrillmetoda-tér 12. I. emelet, Vojnich Piroks-féle ház.

(*) **Orvosi vacsóra.** A suboticaí orvosok szombaton, július 1-én este 8 órakor a National (Nemzeti) szálló külön éttermében barátságos összejövetelt tartanak.

(*) **Cirkusz Henry** naponla tart este fél 9 órai kezdettel előadást elsőrangú attrakciókkal. Ünnepe- és vasárnap két előadás 4 és fél 9 órakor. A cirkusz egyelőre Vass Ádám vendéglője mellett térer van és ha ott az engedélyt nem tudjuk meghosszabbítani, úgy a vasárnap és az utána következő előadás a Gabona-téren tartjuk meg, amiről hírlaplajog értesítjük a n. é. közönséget. Szives pártfogást kér az igazgatóság. 4514

ELTÉREK

— **Vidovdáni istentisztelet** Budapest. A budai és a szentendrei szerb egyházak főnökei Vidovdánkor istentiszteletet tartottak, amelyen igen sokan jelentek meg. A résztvevők között volt Milojevics budapesti S. H. S. követ is.

— **Áthelyezés.** Belanovics Milán őrnagyot, a suboticaí 3. lovasezred tisztikarának kiváló tagját, a hadügyminiszter a szerbiai Palankára helyezte át.

— **Az első boszniai főispán.** Beogradból jelentik, hogy a boszniai tartományfőnökség a napokban megszűnik és **Nikolics** Milán kerületi főnököt az átszervezés munkálatait befejezése után Sarajevo főispánjává nevezik ki.

— **Külföldi diplomaták a külügyminiszternél.** Nincsićs külügyminiszter legnap kihallgatáson fogadta a beogradi angol, amerikai és görög követeket.

— **Tizezer dollár — skopjei gyermekkorházra.** Az S. H. S. államban működő amerikai segítőmisszió 10,000 dollár adományozott egy Skopjében felállítandó gyermekkorház céljaira.

— **Eltették Take Jonescut.** Mint Bukarestből jelentik: Take Jonescut fényes pompával temették el. A temetésen részt vett a román királyi család, a diplomáciai kar, a kormány tiszai, valamint közel ötvenezer ember. Take Jonescu barátai elhatározták, hogy mozgalmat indítanak az elhunyt államférfi szobrának felállítására.

— **Országos színészkongresszus.** Julius második felében tartják meg Beogradban az ez évi országos színészkongresszust. A kongresszus a székesegyházban tartandó istentisztelettel kezdődik.

— **György herceg levele hamisítvány.** Több beogradi lap lekötött egy levelet, amelyet állítólag György herceg írt a miniszterelnöknek. Félhivatalosan megállapítják, hogy a levél pártérdekből készített hamisítvány.

— **Elmarad Stojanovics Péter hangversenye.** Megirtuk már, hogy Stojanovics Péter hegedűművész Palicson hangversenyt fog tartani. A tervbevett hangverseny azonban elmarad, miután a legutóbbi Palicson megtartott hangverseny jessző részvétlenség mellett folyt le.

— **Az amneszticiában részesültek száma.** A beogradi lapok jelentése szerint a király esküvője alkalmából adott amneszticia következtében mintegy 15—20,000 elítelt szabadult ki a börtönből.

— **A gazdasági vonatkozású jogszabályok német nyelven.** A Becskerekén székelő bánáti kereskedelmi és iparkamara elhatározta, hogy a gazdasági vonatkozású törvényeket és rendeleteket július elsejétől kezdve, füzetes kiadvány formájában német nyelven kiadja. Előjegyzéseket — ivenként öt dinárért — a kamaránál kell kérni.

— **Ítélet a román kommunisták büntetésében.** Bukarestből jelentik: A hónapok óta tartó monstre kommunisták pörben meghozták az ítéletet. Az ítélet szerint Max Goldsteint életfogytiglani fegyházra, Schaul Osiást 10 évi, Janku Ottenaut és Jon Simont 8 évi, Konstantin Agiát 7 évi, Nae Negoicet 6 és Jon Groceti 6 évi kényszermunkára ítélték. A többi vádlottak egy hónaptól 8 évig terjedő börtönbüntetést kaptak. Az elítéltek valamennyien felebeztek.

A CONTINENTAL-abroncsok a lehető legjobb biztosítékot nyújtják

A használati tartam épen az abroncsoknál fontos. „Continental” a „legolcsóbb kilométerárral” egyenlőségű. Az egész világ ismeri Continental-t. Ön is a legolcsóbban utazik rajta. 3799

Continental

Sürgöncim Continpen.

Telefon: 12—21 szám.

A VALA & COMP., BEGRAD D, Terazija h-oi 36.

Főképviselet Szerbia és Vojvodina számára:

Li-Yuan-Hung

Az ember elesdálkodik és azt mondja; bravo Li-Yuan-Hung, te sápadt arcu kínai elnök, aki lemondott arról a két-százötvenezer dollárról, amit a nagy birodalom nekeld felajánlott. Szived van Li-Yuan-Hung, a Buddha áldása kísérjen. Nem is hiszed, milyen nagy dolgot cselekedtél, mennyire egyedül vagy te most ezzel az őszinte geztussal a világ szemé előtt. Az embereknek — sajnos — ma a politika sokkal inkább vagyonszerzés, mint volt valamikor, a jó béke-esztendőben, amikor még nem voltak annyian eventuristák, szélhámosok, politikai üzletemberek, amikor még nem ismerté az ember ezt a szót: valuta-spekulálás. Ritka, szép pir volt az, te sápadt arcu kínai elnök, nagyszerű példaadás, — csak követnék azok, akiknek szól, akik a politikából úgy élnek, a hogy élni nem volna szabad. Országok vannak errefelé is, Li-Yuan-Hung, országok, amelyek épúgy szegények, épúgy szűkölködnek, mint a nagy birodalom. Itt is nagy és áldatlan a nyomor, fájdalmasan lerongyolt az élet, itt is sokan vannak, akik — ha nem is egészen ilyen teljesen — de megselekedtél, amit te megselekedtél. Nem azokra gondolok, nem akik az állam élén állnak és úgy állnak ott, hogy szükségük van arra a pénzre, amelyet az ország kasszájából adnak nekik. Jól tudom, élni kell és különösen azok érdemlik meg az életben jussként járó aranyat, a kik népeket és nemzeteket szorgálnak. Vannak azonban olyanok, akik nincsenek rászorulva az ország kasszájára, a kik állami utalványok nélkül is dolgozhatnak és csinálhatnak politikát, például te is Li-Yuan-Hung, akit a Buddha áldása kísérjen... Csinálhatnak politikát olyan idealizmussal, a mely a közösség dolgának intézésénél egykedű moralis és egyedül becsületessé volt mindig, ma pedig ugyszólván kötelesség.

Li-Yuan-Hung, te sápadt arcu kínai elnök, te méltó vagy a nagy birodalom néhai szent mandarinjaihoz: te megtetted kötelességedet — bravo!

— György herceg Párisban. Beogradból jelentik: A Politika jelentése szerint György herceg Wiesbadenből Párisba érkezett, aho a kontinental szállodában szállt meg. György herceg hosszabb ideig szándékozik Párisban tartózkodni.

— Magyar áldozatkészség. Ily című vezércikkünkre való hivatkózással a hivatalát vesztett nyomorgó magyar köztisztviselő utiköltségéhez a következő adományok érkeztek hozzánk: Herzog László 400 K, N. N. 40 K, Hezgyi és Schöffler 100 K, Kertész László (Hálas) 40 K, Székely és Vujkovic 100 K, Herzl Ernő 40 K, Weisz Leoné 40 K, Bata Fábián 40 K, Lányi M. 40 K, Wilhelm János 40 K, Kladek István 100 K, Kaiser Mayer 40 K, ifj. Gálffy György 100 K, N. N. 40 K, Branuchler 40 K.

— A bécsi villamos-sztrájk megfari. Bécsből jelentik: Pénteken a sztrájkoló villamosvasuti alkalmazottak és a kormány delegáltjai között, a munkástanácsok közvetítésével tárgyalások indultak meg. Több óras tárgyalás után sem sikerült eredményt elérni, sőt még a végleges tárgyalás alapjául szolgáló megegyezést sem lehetett létrehozni. A sztrájk te hát változatlan erővel tovább tart.

— Cseh miniszterválság a hadikölcsön miatt. Prágából jelentik: A cseh kormány visszavonta a hadikölcsön-kötvények beváltására vonatkozó törvényjavaslatot, mert a parlamentben nem tud többséget szerezni hozzá. Valószínű, hogy a kormányt újja alakítják. Pénzügyminiszter Rasin lesz, aki a legghatározottabban ellenzi a hadikölcsönök beváltását. Novák pénzügyminiszter hír szerint már most visszalép.

Rathenau gyilkosait egymás után tartóztatják le

Leleplezték a gyilkosok bizottságát — Halálbüntetés a köztársaság ellenségeire — Fejbujtótól nem kell jutalom

A Rathenau-gyilkosok elleni nyomozás egyre szélesedő adatairól a következő táviratok számolnak be:

Techow beismerő vallomást tett.

A letartóztatott Techow Ernőt a rendőrségen csütörtökön délután kihallgatták.

Beismeri, hogy tudomással bírt Rathenau meggyilkolásának tervéről és a gyilkosság alkalmával az autóbillett ő vezette.

Hogy tartóztatják le Techowot.

Techow frankfurti letartóztatása következőképp történt:

Techow kedden nagybátyja hirtokára menekült. Amikor nagybátyja az újságban olvasta egy Techow nevű ember gyanúsítását, rögtön a szemébe mondta:

— Gyilkos!

Rögtön bezárta unkaöccsét egy szobába és értesítette a berlini rendőrséget.

A második gyilkos.

A késő éjjeli órákban sikerült Stettinben letartóztatni egy magát Wewner Vossnak nevezeti egyént, akiben a Vogel nevű gyilkost sejtik.

A harmadik gyilkos.

Düsseldorfi jelentés szerint ott letartóztatott egy Kaunitz nevű német nyírnököt, akit azzal gyanúsítanak, hogy ő a Körner nevű harmadik gyilkos.

Kaunitz azzal tette magát gyanúsít, hogy amidőn az újságban olvasta, hogy Knauer vagy Körner nevű egyént keresnek, nevetve mondta: Ideje lesz megszöknöm.

A gyilkosok bizottsága.

A rendőri nyomozás során kidöriült, hogy a »C« szervezet (Consul) kiváló politikai személyiségek egész sora ellen készítették elő gyilkossági merényletet.

— A francia szenátus jóváhagyta a Duna-szerződést. Párisból jelentik: A francia szenátus elfogadta azt a törvényjavaslatot, a mely jóváhagyta a Franciország, Belgium, Németország, Ausztria, Magyarország, Görögország, az SHS királyság, Románia, Csehszlovákia és Bulgária között létrejött nemzetközi egyezményt a Duna-folyó használatáról szóló végleges szabályok tekintetében.

— Wilson tábornok gyilkosai. Londonból jelentik: Wilson tábornok letartóztatott gyilkosainak személyazonosságát sikerült megállapítani. A gyilkosok eredetileg hamis nevet mondtak be. Igazi nevük Reginald Dunn és Sullivan. A képviselőházban a belügyminiszter kijelentette, hogy a gyilkosok nem ir emberek és nem tagjai az ir köztársasági hadseregnek, hanem mindketten Londonban születtek.

— Az angol katonai attasé látogatása. Kragujeváci jelentés szerint Bler angol katonai attasé-vezetés ott tartózkodik. Az angol attasé megtekintette a katonai technikai intézetet és látogatást tett a katonai parancsnokságoknál. A látogatás és tapasztalatok fölött legnagyobb tetszését fejezte ki. Kragujevácról Topoljara utazott Bler vezetés, ahol a felszabadulás emlékére emelt emlékoszlopot tekintette meg.

Megállapították, hogy egyenesen külön bizottságot alakítottak »politikailag ellenszenves egyének« meggyilkolására.

A Vossische Zeitung szerint a büntársak és tettestársak száma napról-napra emelkedik.

Eddig már 80 egyént nyomoztak ki, akik a tett elkövetésében valamely formában közreműködtek, vagy tudtak róla. Valamennyien az Erhardt-különítményhez tartoznak.

A köztársaság védelme.

Mivel Rathenau gyilkosai és büntársai a nyomozás szerint a »C«-szervezet tagjai, a birodalmi kormány további intézkedéseket fogantatott.

Ebert elnök rendeletét a köztársaság védelméről kiterjesztették mindazokra, akik ilyen szervezetekben résztvesznek vagy ilyenről tudnak.

Halálbüntetés vagy életfogytiglani fegyház büntetés terhe alatt tilos olyan szervezetekben résztvenni, amelyekről közudomástu, hogy céljuk valamely hivatalban levő vagy volt köztársasági kormánytagot láb alól eltenni.

Ugyanilyen büntetéssel sújtják azokat, akik ilyen szervezeteket pénzzel támogatnak.

Helferich jutalmát a rendőrség visszautasította.

A jobb-és baloldali sajtó között heves polémia fejlődött ki a gyilkosság kapcsán.

Helferich és a német nemzeti párt szintén díjat tűzött ki a gyilkosok kézrekerítésére.

Helferich százezer, a párt kétszázr ezer márkával akart hozzájárulni a gyilkosok kézrekerítésére kitűzött díjhoz.

A rendőrség vezetése az ajánlatot visszautasította.

— Az amerikai methodista-egyház püspöke Budapesten. Budapestről jelentik: Dr. Nuelsen püspök, az amerikai methodist a egyház fősuperintendenta, Berlinből, ahol az ottani tudományegyetem díszdoktorává avatta, Budapestre érkezett. Nuelsen püspök pár napig marad a magyar fővárosban.

— Felakasztotta magát, mert elvették a kenyérét. Somborból jelentik: Wolk Pál 49 éves sombori vasuti újságúrussz szerdán az egyik vasuti raktárban felakasztotta magát, mert elvették tőle az újságúrsítási engedélyt és attól félt, hogy nem tudja családját eltartani. Tettét még idejekorán észrevették, úgy hogy sikerült Wolkot megmenteni.

— Életunt napszám. Somborból jelentik: Sesevics Triba 57 éves sombori napszám a lakása udvarán levő kutha ugrott, ahonnan már csak holtan húzták ki. Holttestét a törvényszéki bonctani intézetre vitték. Tettének oka gyógyíthatatlan betegség.

— Rendőri hírek. Özevgy Ricker Henrik hűhónapos Erzsébet leányának, aki Özevgy Sperer Antalnéval volt névelésben, nevelőanyja tévedésből marószódot adott inni. A kis gyermek meghalt. Sperer né ellen gondatlanságból okozott emberlét miatt megindították az eljárást. — A rendőrség letartóztatta Steinitz Juliska subotocai asszonyt, aki a nála szolgáló Pál Julia cselédcányt egy novisadi mulatóhelyre eladta.

— Négy embert meglőtt a villám. A legutóbbi napok viharai alkalmával Szerbiában több helyen leütött a villám. Összesen névű faluban egy magánosan álló házát ért a villámcsapás, úgy hogy a heunlakó négytagú család szörnyethalt.

— Öngyilkosság. Csütörtökön éjjel 12 órakor Jágerné Primuszker Etelka 48 éves asszony Ruska-utca 53. szám alatti lakásán felakasztotta magát. Mire férje a tettest észrevette, az asszony már meghalt. Öngyilkosságát nagy anyagi gondjai miatt követte el, mert több gyermeke van, férje pedig betegsége miatt nem tudja családját eltartani.

— A ki nem váltott vámcsoomagokat visszaküldili rendezetési helyükre. A subotocai vasuti postahivatal a vámcsoomagokat a mai naptól kezdve, ha a vámcsoomagokat nyolc napon belül a címzett nem váltja ki, visszaküldi a feladónak. A vasuti postán mintegy ezer darab ilyen csomag van elraktározva és állandóan érkeznek újabb küldemények, a helyiség pedig úgy szűk, hogy már nincs elegendő hely az újabb érkezett csomagok elraktározására. Ezek a vámcsoomagok nagybőrra olyan külföldi árukieltemények, amelyek kiváltásához külföldi devizák szükségesletnek, amit viszont a devizarendelekek sulyos korlátozásai miatt vagy egyáltalában nem lehet beszerezni, vagy nagyon hosszadalmas és körülményes úton.

— Vallásgyalázás-e az ünnepnap rendezés? Az egyik subotocai lap támadást intézett a főkapitány ellen, azt állítván, hogy vallásgyalázást követett el a rendőrség, amikor Urnapján a pecérekkel kutyákat fogdosztatt össze. Karakasevics Kábor főkapitány erre vonatkozólag a következőket mondotta: Urnapján jelentést kapunk arról, hogy egy kőbor eb egy ferfit és két nőt megmárt. Természetes, hogy a garázdálkodó kutyát azonnal ártalmatlanná kellett tenni, már azért is, mert tartani lehetett attól, hogy az urnapi körmenet részvevőit meglámadhatja. Az ebet sikerült is elfogni és az másnap a gyepmester-telepen a vesztség minden szptomája közepeltel elpusztult. A megmárt embe- reket azonnal a Pasteur-intézetbe szállítottuk. Az ilyen sajtótámadások nem fognak eltéríteni attól, hogy a szükséges rendszámlályokat a lakosság érdekében, akár ünnepnapon is, végrehajtsam.

(*) A subotocai Patronázs Egyesület kézimunka tanfolyamot nyit 8—14 éves leányok részére, mérsékelt díjazás mellett szegényeknek ingyen. 8—14 éves leányok részére tápszilölékkel keres. Jelenkezés Löbl Salamon-né elnökönél. 4500

TÖZSDE

Novisadi terménytőzsde. Junius 30-én. Irányzat: Lnyha. Több köles történt. Bácskai buzát 383.75. Szerémít 382.50, árpat 285, zabot 307.50, dinárért adtak el. Bácskai kukoricát 311.25-ért, Muharmagot 387.50 dinárért adták el. 0-ás lisztet zsakkal ab Bácska 545, 162-0. as lisztet 525, disznószir olvasztott ab Bácska 2562.50.

Zürich, junius 30. (Zürlat.) Berlin 143, Newyork 527, London 2325, Páris 440.25, Milánó 2475, Prága 1010, Budapest 0.51, Zagreb 165, Varsó 0.1175, Bécs 00.275, Belyegzett 00.287.

Budapest, junius 29. (Zürlat.) Napoleon 3895, Dollár 1010, Franc 8600, Márka 285, Lira 4775, Osztrák korona 545, Lei 632, Sokol 1956, Dinár 1275, Lenyve 285, 2150, Devizák: Bukarest 635, London 4560, Berlin 28850, Milánó 4225, Prága 1975, Zagreb 320.

Hirdetmény.

Értesíti a kerületi munkabiztosító pénztár az érdekelte munkaadókat, hogy 1922. május hó 14-én szentesített ipari és kereskedelmi alkalmazottak betegség és balesetbiztosításáról szóló törvény 1922. július hó 1-én életbe lép.

Az új törvény értelmében betegség és balesetbiztosítási kötelezettség alá esnek — nemre, korra és honpolgárságra való tekintet nélkül — mindazok akik az S. H. S. királyság területén akár állandóan, akár ideiglenesen, kasszistiképpen vagy átmenetileg alkalmazva vannak fizetésükre való tekintet nélkül. (3. §).

Egyelőre nem esnek biztosítási kötelezettség alá.

a) A háztartásokban alkalmazott ideiglenes napszámosok, ugymint mosónők, lakástakarításnál alkalmazott ideiglenes napszámosok, favigók stb.

b) mezőgazdasági munkások és béresek — kivéve a cséplési időny alatt a cséplésnél alkalmazott összes munkások, kik jelenleg is biztosításra kötelezettek.

c) a javító intézetekben elhelyezettekkel és letartóztatási intézetekben, letartóztatottakkal dolgozó vállalatokkal. (6. §.)

Az állami, megyei, községi és közalapítványi vállalatoknál, vagy hivatalokban alkalmazott egyének azon esetben nem tartóznak betegség és baleset biztosítási kötelezettség alá, ha az ezeknél érvényben álló szolgálati rendtartások szerint betegség esetében illetményeik részükre a betegség kezdetétől számítva legalább 26 héten át kijár, vagy nyugdíj jogosultságuk van. (7. §.)

A Szociálpolitikai Minister által 1922. június 3-án 1707/1922. sz. alatt kiadott rendelet alapján az alkalmazottak új napibérosztályba sorozandók be, mérítés is az összes alkalmazottak 1922. július 1-től számított nyolc nap alatt, 1922. július 8-ig okvetlenül újra bejelentendők, mert ellenkező esetben az hivatalból a helyszínére kiküldött tisztviselő által a munkaadó terhére fog eszközöltetni. (16. §.) azonkívül a 194. §. alapján ellene eljárás fog megindítani, mely §. alapján 20—500 dinárig terjedő pénzbírság jár.

Subotica, 1922. június hó 30. án.

Horvát Bálint s. k. **Bogdánovics Nikola** s. k. predsednik. 4501 upravitelj.

Hársta és topolafa

nagyon szíraz érkezett

Palócz Mór faüzletébe

Berger villanyfűtővel szemben.

EGYETLEN KÉTNYELVŰ IRÓGÉP A VILÁGON

AZ

"ADLER"

CIRIL ÉS LATIN EGY GÉPBE

KÉPVISELET és EGYEDÁRUSÍTÁS

AZ EGÉSZ VAJDAASÁG RÉSZÉRE

DEUTSCH IZIDOR

OPTIKUSNÁL

SUBOTICA

Irógépműhelyemben minden javítást és átalakítást szakszerűen garancia mellett eszközölök. Vidéki javítások soronkívül eszközöltetnek. Irógépműhelyemet a bécsi Remington-telep voltművezetője vezeti

Amerikai Carbon másolópapír és írógépszállagok gyári lerakata.

UJDONSÁGI UJDONSÁGI

UJ PROGRAM A

SALOME BARBAN

ELŐADÁS UTÁN MOZISZKECSI

Először Suboticián!

DIONIČARSKO DRUŠTVO

UZAGREBU

BRERADOVIČEVA 2

A nyári időnyre legjobb olajat cséplőgépek számára

la finomított autó olajat benzint

minden fokozatban, la gép és hengerolajat speciális olajakat ajánl:

"Astra" D. D.

Zagreb, Preradovičeva-utlica 2. szám.

Telefon 23-88. szám

Sürgőnyimci: Astra.

Legnagyobb raktára az összes naita gyárimányoknak a Zagreb melletti Vrapče községben, saját tartányaikban.

Értesítés.

Schlanger Jenő hirlap és könyvkiadó tizletét megvettem. Felhívom-nevezett hitelezőit, hogy követeléseiket nálam 5 nap alatt jelentsek be, mert különben igényeiket nem veszem figyelembe. *Temunovics Terka* Subotica, Schlanger féle hirlap iroda. 4478

VESEK

Hulladék és törött ezüstöt kérek ajánlatokat

DEUTSCH KÁROLY tükörgyár

STARAKANJIZA.

Komplett **gőz gép**

800—1000 P. S. szembenálló koronggal és csövezetekkel **ELADÓ.**

Közelebbi felvilágosítást ad Bohn téglagyár, Zsombolya. Bánát. 4497

Veszek

használt jugoszláv postabélyegeket

minden mennyiségben !!

Kérek árajánlatokat a mennyiség és ár megjelölésével Deutsch Károly tükörgyáros Stara-Kanjiza

3692

Néhány fiatal TEHETSÉGES KERESKEDŐ

jó neveléssel és ép olyan szakképzetéssel, kik a horvát, német nyelven kívül lehetőleg a magyart is tökéletesen bírják, **ÁLLANDÓ ALKALMAZÁST TALÁLHATNAK** tekinté ycs gyári üzemmél. Ajánlatokat fényképpel és bizonyítvány másolatokkal "Törökvi II—D—1/220" jelűre a att továbbit az Interreklam d. d. Zagreb, Ilica 21. szám. 4319

Az új világesemények

folytán előállott gazdasági, földrajzi eseményekkel az export és import lehetőségeikkel íszírtába akar lenni, vegye meg

JULIUS SZENDE

Geopolitichesches und Wirtschaft-Statistisches Jahrbuch

című könyvét.

Magyar nyelven is kapható.

AR 60 DINÁR.

Megrendelhető a MINERVA nyomdánál Subotica és kapható minden könyvkereskedésben.

Saját készítésű angol coupé-bőröndök,

dísznő és blankbőröböl.

BŐRKAZETTÁK

minden nagyságban.

KÉZITÁSKÁK

bőröböl és vitorlavászomból, kamaszok, bőr zsebtárcák, női ridiküllök a lezebb kivitelben kaphatók:

Schlager bőröndösnel Subotica

Aleksandrova ulica, Farkas-ház. 4368

Órákat és ékszereket

a legolcsóbban vásárolhat, aranyat mindenkinél magasabb árban

KOSZTICS ISTVÁN

órás- és ékszerész Subotica, Jelašičeva-ul. 5.

"PRIMARIUS" KOCSIKENŐCS

A VILÁGON A LEGJOBB ÉS A LEGOLCSÓBB

Saját érdekében csak ezt vegye!

GYÁRTJÁK A

PRIMARIUS

ELSŐ SUBOTICAI

VEGYÉSZETI IPARMŰVEK

SUBOTICA. TELEFON 885.

VOJVODINA LEGNAGYOBB FÉRFI-SZÖVET ÉS BÉLÉSÁRU RAKTÁRA

Egy kereskedőnek vagy szabóiparosnak sem kell külföldre szövetvásárlás végett utazni, mivel **ALEXI & COMP.** cégtől, egyik legnagyobb **brünni gyári raktárból** Subotica **BIZOMÁNYI RAKTÁRT** sikerült kapnom, ahol az összes szövetcikkeket a legfinomabbtól a legolcsóbb minőségig **igen nagy választékban**, gyári áron, elvámolva beszerezheti. Egyben értesitem ugy a kereskedőket, mint a szabóiparosokat, hogy a jelenleg raktáron lévő áruimat **saját árban** kiárusítom. Raktáron vannak a legfinomabb angol, német és cseh szövetek és bélésárúk. Lüsterek és férfi ruhavásznak nagy választékban. — Tisztelettel

PRESSBURGER SÁNDOR, SUBOTICA

posztó- és bélésáru nagykereskedő, Trg Slobode, volt Ilgen-bodega.

Naptárak 1923-ra.

A Minerva-nyomda kiadásában 1923. évre a következő naptárak jelennek meg:

**Vojvodinai Magyar Naptár
Gazdák Naptára
Petőfi Naptár
Irodai Határidő Napló**

Valamennyi kalendáriumunk érdekes tartalommal, szép képekkel díszítve jelenik meg, minis: terileg cenzurázva és az árusításra miniszteri engedélyünk van, amit hiteles másolatban minden árusítónak megküldtünk.

A naptári rész vörös és fekete betűkkel nyomva, tartalmazza az összes egyházak ünnepeit, a nap és hold felkeltét és nyugtát. Minden naptárunkban az SHS állam teljes vásárjegyzeke és egyéb közhasznú tudnivalók benfoglaltatnak.

Naptárrendelésekre előjegyzéseket már most elfogadunk.

A Minerva naptárak hirdetőik részére a legalkalmasabb hirdelési organum. A Vojvodinai Magyar Naptár eddigi sikere bizonyítja, hogy a kereskedők, iparosok, vállalatok egész új és megnagyobbodott vevőkörre tesnek szert, ha naptárainkban hirdetnek.

Hirdetést fét lehet adni bármelyik naptárba külön-külön is.

Hirdetéseket felvesz Suboticán a Bácsmegyei Napló kiadóhivatala.

Belsőföldön: Beogradban, Zagrebban, Novisádon, Ljubljánban, Osijekben, Somborban, Veliki-Beckerekben, Kikindán, Staribeesén, Vrsacón, Bela-Crkván, Murska-Subótán, Dolnja-Lendván,

Külföldön: Berlinben, Drezdában, Münchenben, Wienben, Bukarestben, Temesváron a Bácsmegyei Napló megbízottai és fiókiadóhivatalai.

Wiesel Zsigmond Subotica

3782

Sokolska ulica (Fogel ház.)
gabona- és terménykereskedő

Ajánl:

mindennemű őrleményt, tengerit a legolcsóbb napi áron.

Eladás nagyban és kicsinyben.

Bérleti árverési hírdetmény.

Az 1921/22. gazdasági évre bérbeadók nyilvános árverés útján a legtöbbet ígérőnek 32 hold buzavál bevetett földet és 5 hold 1450 négyszögöl zabbal bevetett földet.

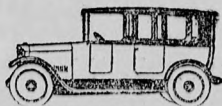
Az árverés 1922. évi július hó 2-án d. u. 4 órakor lesz az elhunyt Vojnics Elemér zednikai szállásán (házszám 157) megtartva, ahol a föld is fekszik, úgy hogy az árverezők azt az árverés megkezdése előtt meg is tekinthetik.

Minden árverező az árverés megkezdése előtt köteles óvadék fejében holdankint 1000 koronát, összesen tehát 36.000 koronát letétbe helyezni.

Az árverési összeget köteles a legtöbbet ígérő alulírott kezeihez legkésőbb az árverés megtartása után számított nyolc nap alatt lefizetni, mert ellenesetben a letétbe helyezett óvadék Kis-Vojnics-féle árverési tömeg javára kárbavész.

A bérbevett föld a legtöbbet ígérő birtokába megy át, mielőtt az egész bérleti összeget kilfizette.

Dr. Franjo Magjarević,
zárgondnok.

BENZ AUTOMOBILOK

a Zagrebački Zbor-on kiállítási hely 596. sz.

Főképviselet SHS részére

Ch. Nusser, Beograd—München. 4271

JEGYGYÜRÜKET

A LEGOLCSÓBBAN VÁSÁROLHAT

ÁDÁM IMRE ÓRÁS- és ÉKSZERÉSZNÉL

Rudičeva ulica, Sugár ház. 3700

Ha szép és jó könyveket akar olvasni,

ugy ne feledje el megnezni a raktáromon levő, most érkezett nagyválasztékú újdonságokat

A. Mamuzsics
könyv és papírkereskedő
Subotica, Városi-székház

VADÁSZATI

ÉS SPORT

SPECIÁLIS SZAKÜZLET.

NAGY RAKTÁR

VADÁSZFEGYVEREKBE

VADÁSZLŐSZEREBBEKBE és

VADÁSZFELSZERELÉSEK

FOOTBALL

TENISZ

ATLETIKAI

CIKKEKBEN

KOMPLETT FELSZERELÉSEK.

RENDŐRSÉGI FELSZERELÉSEK.

TÚZJÁTÉKOK.

BATA V. FIA

Nagyban. SUBOTICA Kicsinyben.

KRALJA ALEKSANDROVA-ULICA 7.

VERSENYENKIVÜLI ÁRAK!

VERSENYENKIVÜLI ÁRAK!

FASZENET

csomagolva és szabadon, elsőrendű fehér darabos meszet, beocsini portlandcementet nagyban és kicsinyben ajánl Révai Adolf Suboticán, Csirkepiac (kisköz). Telefon 551. szám.

383J
FA!

NAGYBAN!

Danubia Erdőipar r.-t.

Bratislava

fiókja:

Novisad Kralj Aleksandar ul. 51.

Telefon-szám: 53. — Táviratcim: Šumskadanubia.

Allandó raktár épülethez, tűzifa és deszka

anyagokban, valamint éhehol, asztalosáruban, fényő

és gömbrudban stb.

Mielőtt szállodáját, kávéházát, vendéglőjét, cukrászdáját berendezné
kérjen árajánlatot

TELEFON 134.

TELEFON 134.

JUGOVICA-ULICA 20. SZÁM

Készítünk és a legolcsóbb áron szállítunk komplett szálloda, kávéház, cukrászai és éttermi berendezéseket, jégkészítőket, sörkímérő-készülékeket, az azokhoz szükséges alkatrészeket, rézcsapokat, különböző levegőszivattyúkat, autogénnel hegesztett levegőkazánokat és cincsóveket, gyárak és malmoknak rézöntvényeket.

Halpaprikás
a palíci
STRANDON
szombat este.
Köziakadás egész éjjel tarsaskocsin!

Eladó gőzmalom
Bánában vasút mellett iparvágánnyal 3 waggos modern berendezéssel, használt jó állapotban levő. — Kaphatók; daratisztítók, malomkövek és detsecherok is. 4300
Hegedüs Ferencz Mokrin.

Az iparé a jövő!
Bácsmegegyében vasúti állomás mellett **mezőgazdasági gép- és szerszámgyár** azonnal beköltözhető ötszobás urlakással együtt **eladó.**
— **Megyszerű tőkebefektetés.**
Felvilágosítást ad: **Kurír** hirdetési iroda Sukotica Vilsanova-utca. — Telefon 5—14. sz.

Ideiéstavalyi SZÉNA
valamint **takarmány** elsőrendű tűzfűt kap-
kapható nagyban és kicsinyben a **TRANSPORT** Segedinski puti telepén. Telefon 524

Milliószor beigazolást nyert már, hogy a legjobb légyfogó szer a
„LUXOL“
amely legártóssabb, legegyszerűbben kezelhető, nem szárad be és a minőségért teljes szavatosságot vállal a cég.
Képviselő: **GROSS & KLEIN.**
Árusítók kerestetnek. — Árusítók kerestetnek. **LUXOL** pezsgőlimonádé por, adító, jól habzik, különféle gyümölcsizzal.
ELSŐ JUGOSLÁV LUXOL LÉGYFOGÓ GYÁR
VELKA-KIKINDA.

ELADÓ
3 gőzkazán (68, 48 és 22 m² tüzfelülettel, egy darab 18 lóerős stabil gőzgép, egy komplett 10.000 kalóriás jeggyári berendezés), még üzembn megtekinthető
Gerber Nándor és Fia
sörgyárban Stari-Bečej. 4474

A jó szem a legfőbb kincs!
Ne rontsa a szemét, használjon Zeiss punktál szemüveget. Minden rendszerű szemüveget mérték után készít
DEUTSCH
optikus Subotica Alexandrova-n. 5.
A vajdaság legrégibb optikus üzlete.

Apróhirdetések

Telefonon nem adnak hirdetést. Apróhirdetés egy sor 7 K, vastagbottás és címezés költsége számít. Legkisebb apróhirdetés ára 20 K. Apróhirdetéseket felvenni: Subotica a kiadóhivatal, Aleksandra-utca, Telbach-ház és Schlangler ház. Az adó a vasúti park mellett. Vidéken valamennyi felárulattal. Hirdetési díj: havonta 30 din., negyedévre 90 K.

Foglalkozás

Munkások, férfiak és leányok, mezőgazdasági munkára felvételek. Jelenkezés: Közp. Iroda Jelasić-utca 4. 4107

Keresek azonnali beépésre ügyes borkereskedősegédet, Kaufmann Hermann borkereskedő Subotica. 4503

Egy helybeli nagykereskedő cég alkalmas azonnali egy a könyvelésben és levelezésben jártas irodakasszonyt. Német és szerbül tudó előnben része s l. Ajánlatokat a fizetés igények megjelölésével a kiadóhivatal továbbít. 4450

Erzieherin wird Aufgenommen zu einem Buben. Adr. in der Administ. r.

A molnár önálló szorgalmas munkáját keresünk Lipkovits és Hubert Ada. 4491

Molnársegédet szak-képzett keresek, Kelemen malom Ada. 4493

Szorgalmas fiatal kereskedősegéd ajánkozik helyben vagy vidékre. Cim a kiadóban. 4489

Kocsis felvétetik Sijacić fátelépén Palícki put. Telefon 8—39. 4432

Intelligente, ältere deutsche Dame, diplomierte ungarische Lehrerin, die 20 Jahre im Auslande gelebt hat, also auch das Französische voll kommen beherrscht, Anfang-ern Klavierunterricht erteilen kann, wünsch Stelle als Erziehlerin zu 1—2 größeren Kindern. Adresse in der Expedition dieser Zeitung 4443

Egy sajtmester állást keres, aki puha és kemény sajtgártásban jártas. — Azonnali bejelhet. Fizetés megegyezés szerint. Cim Hevd József sajtmester, Selić. 4477

Ügyes gépiró kisasszony azonnal felvétetik. Vilsanova utca 31. 4483

Vizsgázott gépész szak-képzett gyakorlattal gőzcsepőgéphez ajánkozik uradalom vagy csepőgéptulajdonoshoz. Előzetes javaslatokat elvegez. Cim Bika Antal Safarikova utca 27. Novisad. 4460

Rosszüzemű szivógáz-motorhoz tanult géplaktos ajánkozik, több évi gyakorlattal bír. Tóth Pál Bajski put 33. 4458

Kisebb fűszerberendezés és egy szelető rosta eladó Szorád fűszeresnél Paralel put. 4486

Farkaakutya egy éves szép példány eladó Srećinski put 12. 4476

Eladó birtok subotica hatáiban Zobnatica pusztán 23 hold szépfekvésű szántóföld 86.000 koronájával eladó. Bővebbet Csifcsák János tulajdonosnál Topola (Bačka) 4448

Vendégő eladó teljes berendezéssel Feketicse (Selić) a vasút mellett. — Tulajdonos Bittlingmayer Andrács. 4498

40 HP szivógáz-motor eladó. Rentábert keresek megvételre, Kelemen malom Ada. 4496

Több modern ház a város beiterületén, vagy ahhoz közel, olcsón eladó. Azonnali átvehető. Bővebbet dr. Biró Andor ügyvédnél. (Hitelbank palota) 4457

Expreszágyak nappal klub-fotel, éjjel ágy, kisebb helyiségek számára alkalmas, kaphatók csak I. BROZOVIĆ-nál, ZAGREB, Boskoviće-va-ut. 18. Raktáron tartok nagy választékot elsőrendű bőr klub-garnitúrákban, azonkívül kidőgázolom a legfinomabb minőségű selyemtakarokat szatinoat és clottokat stb.

Szeszfűzőüst komplett 210 literes 72 hektó hordóval eladó. Párducz Vince Ada. 4492

Egy cseresznye háló berendezés lakással együtt átadó. Cim a kiadóban. 4463

Eladnám 6 PH legmodernebb kocsin felszerelt kiállításra vett új benzín-motoromat 60.000 kor.-ért. Žarko Szlogovčan V. Kikinda

Vizlet és vasút mellett nagy pincél rendelkező 2 kemencével ellátott üzembn levő mezei cserép-és téglatelep eladó. Egy hajó a telen van. Cim a kiadóban. 4443

Aranyt mindenkéni magasabb árban veszek. Rezsicska József órász- és ékszerész, Jelasićeva ul. 4353

Ház három szoba, hál, fürdőszoba eladó Párhuzamos ut 220. Freund. 4410

Hat lóerejű huzatos Hornsby lokomobil teljesen kivitva, megnyomatva munkaképes állapotban eladó Ugyanott egy 5 HP Fairbanks benzínmotor is eladó. Neurohr Miklós Vel. Kikinda. 4449

Íróasztalok eladók Szegedi asztalosnál — Pollák malom mellett. Tanonc fizetéssel felvétetik. 4454

Tizenkét ezer lakással bíró nagyközségben a Fő utcán és piac téren jömegetei kávéház és szálloda a költözés miatt eladó. — Cim a kiadóban. 4446

Nagyközségben a fő úton nagy saroképület négy üzlettel van benne eladó. Cim a kiadóban. 4447

Vétel-eladás

Kisebb fűszerberendezés és egy szelető rosta eladó Szorád fűszeresnél Paralel put. 4486

Farkaakutya egy éves szép példány eladó Srećinski put 12. 4476

Tánciskola
a városi színház negyterében már megkezdődött. Beiratkozni lehet naponta 5 óratól és este 8 óratól. — Délutáni oktatás diákoknak. Este felnőtteknek.
LANDAU JULISKA
táncitanárnő.
4499

Fehér hálószoba egészen új olcsón eladó. — Cim a kiadóban. 4509

Sömörli, viszketegező (rüh) 3 napon belül meg-szüntet az Illes-féle viszketegező kenőcs és (kátrányszappan használata. Kapható Illes gyógytárban, Főpostai átellenében. Ara 10 dinár.

„Panzió Wimmer“ Crkvenica ajánlja a tengerparton gyönyörűen fekvő panzióját, szépen és minden kényelemmel berendezett szobákkal, kifűtő konyha, elsőrangú kiszolgálás szolgál. És ezen közel a fürdőöz. Érdeklődésre külön külön terjedelmesen válaszok levélez. „Panzió Wimmer“ Crkvenica. 4459

Megérkeztek a legújabb divat apok Fisel er Simon könyvkereskedésébe Sombor, Főter (a lánban.) 4482

Autogén hereszést és vágást jutnyosán esztendőző Kelemen gépműhely Ada. 4494

Falcsón burozott szobakön haval egy hór kiadó. C m a kiadóhivatalban. 4461

Figyelem! **Figyelem!**
Bánáti tejgazdaságtól
Trapista, Óvári, Svájci, Ia Liptai, Ia Teovaj
minden mennyiségben viszontelárúsítók részére naponta frissen érkezik, rendelkezésre áll olcsó árak mellett.
Lerakát:
STEINFELD NÉL
Subotica. Telefon 262.

WEITZENFELD és TSA
SUBOTICA 000000 TELEFON 190.
Iroda: **Városi bérpalota.** Kötélgár: **Sental-put.** Alapítva 1902. 000000 Táviratcim: **Kenderlipar.**

PONYVA
ELADÁS ÉS KÖLCSÖNZÉS
Ajánl: Lópokróccok, tűzoltó és kerti tömlőket, ujlisztes, gabonás, gyapju, toll, komló és szalmaszakokat, madrac és roletta szöveteket juttából és lenből, mindennemű házivászat. Zsineg, kötél és heveder. 712

Violetta Crème
az archórt bűvé teszi, májfoltot eltávolít. Kapható kizárólag **Lackner Drogeriában**
Subotica, Alexandrova utca. — A Hotel Nationalal szemben

Cipőfelsőrészek
párónként, vagy tucatnóként az általam edő-állított anyagból elsőrendű kivitelben modern és elegáns mintákban kaphatók
Ralph F. Richter Subotica
Toistojeva ul. 23. 4307